

Новини ▶ 6

Полицейското насилие се увеличава според доклад на Институт „Отворено общество“

Компании ▶ 11

Петър Андронов поема общото управление на СИБАНК и ДЗИ

Пари

BONNIER

pari.bg

Петък

11 март 2011, брой 48 (5107)

USD/BGN: 1.41552

▲ +0.80%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.38170

▼ -0.80%

Българска народна банка

Sofix: 445.78

▼ -0.24%

Българска фондова борса

BG40: 131.26

▼ -0.27%

Българска фондова борса

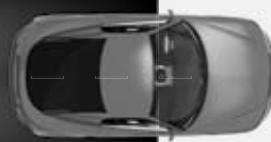
цена 1.50 лева

Най-продаваните автомобили

VOLKSWAGEN

369

TOYOTA

270

FORD

241

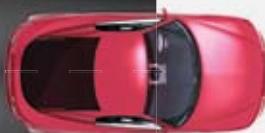
DACIA

240

PEUGEOT

200

Нови модели и агресивен маркетинг направиха Volkswagen най-продавания автомобил в България за първите два месеца на 2011 г. Година по-рано първата позиция беше за Peugeot ▶ 12-13

*Брой продадени автомобили за януари и февруари 2011 г.

Тема на деня ▶ 4-5

Една четвърт от чуждите инвестиции за 2010 г. се оказаха български

Тенденции ▶ 18

За втора година Карлос Слим е най-богатият човек в света

Weekend ▶ 22-23

Испански хамон или италианско прошуто

Печеливш
Константин Казаков

Константин Казаков оглави официално Държавната агенция "Национална сигурност". Той беше предложен от Министерския съвет за шеф на ДАНС, а вече и президентът е подписал указа за назначаването му. Казаков беше зам.-председател на специалната агенция, а след като в средата на февруари шефът ѝ Цветлин Йовчев подаде оставка, той стана и.о. председател.

Губещ
Валентин Димитров

Бившият директор на "Топлофикация-София" Валентин Димитров гължи 1.417 млн. лв. данъци, реши Върховният административен съд. Данъкът се гължи върху доходи, които Димитров е получил от покупки и продажби на ценни книжа, които не са декларирани пред данъчните. За втори път магистратите потвърждават ревизионния акт на НАП, който Димитров атакува.

Мнения

► По темата "Цените на храните ще растат трайно". Тя да направи хуманитарна мисия за Бз, че загиба нацията.

Съсела

► По темата "Престъпно изкуство". А според мен не се сравнява, ебаси, стига негативизъм. Малко е рано да се сравнява с Банкси.

stoiko

► По темата "Експертна група ще следи цените на храните". А кой ще отговаря да няма ГМО в храните?? И в Америка хората са в безизходица, горният линк е точно на такъв институт, изплашени за бъдещите поколения. Правят подписка, кой у нас прави такава...

vk

pari.bg Топ 3

1 Петролът спря да поскъпва заради очакваното увеличение на производството от ОПЕК. Саудитска Арабия и още три членки на картела може да компенсират намалените доставки от Либия.

2 Стремителното падение на Чичо Чарли го отведе на върха. На практика зад туйтовете на Шийн стои тайната на социалната реклама.

3 Престъпно изкуство. Градските графити все по-често висят по стените на офис сгради или в домовете на богати бизнесмени.

Коментар

Събарянето

Иван Бедров
ivan.bedrov@pari.bg

Барбекюто вече го няма. Барбекюто с главно Б, което се превърна в символ на самозабравянето, наглостта и отказа на овластените да спазват правилата, които самите те създават. И все пак навесът, който стана популярен като "барбекюто на Доган", не си отиде съвсем по правилата. Ден след като изтече законният срок, в който собственикът "Делта Епсилон" АД трябваше да организира сам събарянето, дойде редът на Дирекцията "Национален строителен контрол". Всъщност не дойде, защото представители на ведомството завариха бригада от работници, които вече "работеха на обекта". Обитателят на "хотела" Ахмед

Доган е известен с болезнения си стремеж да създава митове около себе си. Обитателите на тази държава пък са известни с това колко лесно вярват в митове. И този път Доган отново си запази последната дума. Всъщност нито е изпълнил предписанието на държавата да събори навеса в срок, нито пък държавата успя да му направи нещо. Не, той сам си събаря "барбекюто", когато си реши, а не когато казва законът.

Събарянето на навеса отново е в полза на Доган. Той успя да отиграе ситуацията така, че наглостта и самозабравянето да подразнят още повече хора. Това ще засили говоренето срещу него и партията ДПС. Някои ще прекалят и ще се подхлъзнат по площадния национализъм. Някои винаги прекаляват (справка - Волен Сидеров). Това ще убеди още повече българските мюсюлмани, че имат нужда от един представител и не е сега времето да си играят на демокрация и плурализъм. А резултатът от всичко това ще бъде, че наесен Доган отново ще има думата при определянето на следващия президент на Бълга-

рия. За такъв резултат как да не си събориш сам "барбекюто"!

А резултатът няма как да бъде друг, след като "борбата срещу далаверите на тройната коалиция" се ограничи до един навес и едно предварително обречено дело за конфликт на интереси за онзи хонорар. Поредният мит е, че дори и да са правила далавери, те са толкова ужасно много умни, че не са оставили нито една следа.

Пълни глупости! Да се подпишеш собственоръчно срещу хонорар за 1.5 млн. лв. за консултации по тема, от която очевидно не разбираш, изобщо не е умно. Както не е и умно да се набъркаш като Феим Чаушев и лично да посредничеш в откуп за откраднатата кола и да те арестуват като квартален джебчия. И все пак вчера беше хубав ден - една незаконна постройка беше съборена. □

” **И все пак навесът, който стана популярен като "барбекюто на Доган", не си отиде съвсем по правилата**

СНИМКИ МАРИНА АНГЕЛОВА

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
liliia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanassova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

Визуален редактор
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филупа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg

Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
Георги ПАНАЙОТОВ - 4395871
georgi.panayotov@pari.bg
Пламен ДИМИТРОВ - 4395857
plamen.dimitrov@pari.bg

ТЕНДЕНЦИИ
Биляна ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395876
teodora.mousseva@pari.bg

PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Изглица ФИЛИПОВА - 4395877
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg

ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

” Поднасям извинение на лекарите в България, ако сме били разбрани погрешно, че с разсекретяването на СРС целим да провокираме напрежение в съсловието

► **Цветан Цветанов**, министър на вътрешните работи

Число на деня

300

► незаконни постройки ще бъдат премахнати до края на април, каза министърът на регионалното развитие Росен Плевнелиев

Коментар

Затвор за колоездачите

Вероятно някой ще си помисли, че акцията за глобяване на хора без колани на задните седалки на автомобилите е поредният отчаян опит на държавата да изтръска още някой лев от електората. Медиите обаче, надлежно информирани от пресцентровете на властта, разсейват тази заблуда и ни убеждават, че не е така. Акцията е в името на безопасността на хората, в името на тяхното добро, а не за пари. Тогава обаче защо наказанията трябва да се ограничават само до глоби? Те може да бъдат много по-разнообразни. Например може да се определят според степента на риска - колкото е по-голям той, толкова по-сурово наказание трябва да понесе човекът, който се излага на него.

И ако наказанието за возене без колан на задната седалка е глоба, тогава за каране на мотоциклет, при

Иван Стамболов
sulla.bg

” Всяка любов, дори и тази на държавата към хората, си има граници

това без каска, което е много по-опасно, наказанието трябва да е затвор. Затвор трябва да грози и колоездачите, защото, ако се сблъска автомобил и велосипед, велосипедистът рискува много повече от пътника на задната седалка, независимо дали е с колан или не. Ако карате на отворен прозорец и по този начин се подлагате на риск от плексит - бой с пръчка. Ако говорите по GSM-а - принудителен труд. Ако сте силиконова красавица, която си оправя червилото на светофара - напляскване с пластмасова линийка по дупцето. Ако пък рискът е по-малък, да речем, пропускане на преглед при зъболекаря и увеличаване на вероятността от кариес - строго мърене с последно предупреждение.

Но щом законодателят не е разработил тази занимателна и същевременно

поучителна система от наказания, а е предвидил само глоби за всички провинения, при които излагаме на риск самите себе си, може би все пак трябва да допуснем, че става дума за пари. Всяка любов, дори и тази на държавата към хората, си има граници.

Винаги съм се питал какво става с глобите, като ги вземат веднъж от нас: детски градини ли се строят с тях, музеи и библиотеки ли се отварят, изобретяват се нови лекарства или се издигат паметници на именити българи. Винаги съм се питал и понеже никога не съм успявал да си отговоря без чужда помощ, реших да попитам близък мой приятел в Министерството на финансите и той ми обясни следното: когато се планира бюджетът на дадено ведомство, да речем, Министерството на вътрешните работи, се залагат приходна и разходна част.

Част от приходната част в частност са и приходите от глоби. Всяко добро ведомство съвместно трябва да изпълнява бюджетния си план както в неговата разходна, така и в приходната му част. И когато изостане с изпълнението на приходната част и особено в частта глоби, доброто ведомство предприема мерки да навакса - организира акции по глобяване за возене без колан или пък за каране с незапалени фарове, или за други такива зловещи престъпления. Тоест с парите не се случва нищо друго, освен да постъпят в бюджета на съответната организация и да изпълнят приходната му част с тази ревност, с която се изпълнява и разходната. Иначе казано, акциите по глобяването са акции по изпълнение на насрещния план. В началото на годината статистически е предположено колко

нарушения ще имаме през отчетния период и изпълнението на бюджета изисква тези нарушения наистина да се извършат.

И ето пред какъв парадокс се изправяме в крайна сметка. Ако гражданите са по-дисциплинирани, по-съвестни и правят по-малко нарушения, по този начин застрашават изпълнението на бюджета. Следователно гражданите трябва да бъдат наказани за своята дисциплинираност и добросъвестност. Трябва да бъдат глобени, защото са с шапка, или да бъдат глобени, защото са без шапка. Така бюджетът ще бъде изпълнен, държавата ще функционира правилно, ще постигне целите, които си е поставила, и доброто ще тържествува. Така е устроен светът. Освен това мисля, че Картаген трябва да бъде разрушен. □

Авторът е рекламен консултант

В броя четете още

Компании и пазари ► 14

Дневният оборот на изложението „АГРА 2011” гони 1 млн. EUR

Свят ► 10

Франция първа призна опозицията като официално управление в Либия

От читатели

История за една печатна грешка

Малка техническа грешка е допусната в малката обществена поръчка за изграждането на информационния щанд на България за туристическото изложение в Букурещ. Това стана ясно, след като потенциални кандидати подадоха сигнал, че срокът за кандидатстване е буквално само няколко часа, и потърсихме за коментар министерството на икономиката.

Историята започва от за-

повед на министъра на икономиката Трайчо Трайков от 9 март, с която се възлага малка обществена поръчка чрез събиране на не по-малко от три ценови оферти за изграждането на информационния щанд на България за туристическото изложение в Букурещ, което се провежда от 31 март до 3 април. Крайният срок за подаване на офертите е 17.30 ч на 10 март, т. е. кандидатите разпо-

лагат само с около 24 часа за подготовка. Часовете обаче са само 7, защото според сигнал на читател до Investor.bg поканата за участие е получена на 10 март към 10.30 ч. Поканени са само пет фирми - „Стройтек” ООД, „Нойзи Дизайн” и „Реклама” ООД, „Арка Дизайн” ЕООД, „Юрапел Комюникейшънс” ООД и „Експо Вижън” ООД.

От министерството на икономиката коментираха за в.

„Пари”: „В заповедта към обявата за малка обществена поръчка за туристически щанд в Букурещ е допусната техническа грешка. С нова заповед срокът ще бъде коригиран, като кандидатите ще разполагат с три работни дни да подадат офертите си. Обръщаме внимание, че става въпрос за малка обществена поръчка и от кандидатите се изисква само ценова оферта за одобрен идеен проект.” □

Поклонение

► Вчера беше отбелязана 68-ата годишнина от спасяването на българските евреи. На 10 март 1943 г. е отменена заповедта за депортация на евреите към нацистките лагери на смъртта

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Превозвачите искат проверка за ка

Фирмите не са доволни, че КЗК само ще анализира пазара. Някои от тях ще протестира

Обявените за следващата седмица протести против поскъпването на горивата няма да бъдат подкрепени от всички автопревозвачи. Повечето съюзи и асоциации на превозвачите разчитат започналите в резултат на оплакванията им обсъждания в правителството да доведат до намиране на решения за проблемите на сектора.

Протестите, инициирани първоначално от Българския съюз на товарните превозвачи, са подкрепени засега и от Националното сдружение на българските превозвачи. Причината за недоволството е драстичното поскъпване на дизеловото гориво от началото на годината, което изправя превозвачите пред фалит. Като основни искания към държавата те извеждат поставянето под контрол на „Лукойл“ като практически монополист на българския пазар, както и разследване за наличие на картелно споразумение при дистрибуторите на горива. Други предлагани от превозвачите мерки са освобождаване на биодизела от акциз и въвеждане на плаващ ДДС за горивата, каквито практики има в някои европейски страни.

Анализи, но без проверка

В сряда Комисията за защита на конкуренцията обяви, че е започнала секторен анализ на пазара на горива, който цели да определи причините за повишението на цените на дребно. Това стана след подаването на сигнал от транспортния министър Александър Цветков, с който се настоява за проверка за картел в сектора. Проверка обаче засега няма да бъде правена, тъй като такава е извършена през 2009 г. и не е установила наличие на картел.

Финансовият министър Симеон Дянков обяви, че в неговото и в икономическото министерство се прави анализ, който да покаже на какво се дължи поскъпването и дали в България то става по-бързо, отколкото в други държави.

Протестите не са решение за всички

Макар всички представители на транспортния бранш да подкрепят констатациите за трагичното положение в сектора и исканията за спешни мерки от страна на правителството, много от тях няма да се включат в протестите през следващата седмица.

Койчо Русев, председател на Съюза на организациите в автомобилния транспорт и на Националната транспортна камара, както и член на УС на АЕБТРИ, заяви, че протестите не са решение и не се подкрепят от представяните от него организации. Според него решенията трябва да дойдат от започналите разговори по проблема в Министерския съвет, като най-наложителната мярка според него е въвеждане на контрол над цените на горивата от страна на ДКЕВР. Той също така заяви, че наличието на картел е очевидно поради това, че цените на всички бензиностанции са еднакви, при положение че се използват различни доставчици.

Председателят на Българската асоциация на сдруженията в автомобилния транспорт Миролуб Столарски също заяви, че трябва да се изчакаат предложенията, с които ще излезе Симеон Дянков. Той отбеляза, че повишението на цените на горивата се отразява много тежко на сектора и ако продължи, много от малките превозвачи ще започнат да фалират. Според него евентуалните протести трябва да имат добре формулирани основания, защото има неща, които не може да се променят, като например акцизите, които се определят от ЕС.

Очаквания за още по-високи цени

Ивайло Константинов, председател на Националното сдружение на автобусните превозвачи в България, съобщи, че от тяхна страна не са водени разговори за включване в протестите. По негово мнение от подобни действия няма да има никакъв резултат, както и от проверките за картел. Той отбеляза, че разходите за гориво са достигнали над 50% от ценообразуването при автотранспорта при нормално ниво 30%. При това положение билет от София до Варна би трябвало да струва 72 лв. вместо 30 лв., както е на практика. Според него всички възможни мерки по оптимизация на транспорта и съкращаване на линии вече са направени и отсега нататък остава само увеличаване на цените. Той заяви, че не са водени разговори за общо ценообразуване между автобусните превозвачи, но посочи, че неговата фирма - „Юнион Ивкони“, ще повиши цените с 8% от началото на април.

Филип Буров

„Споделям тезата, че монополът е относителен, при положение че горива може да се купуват и от чужди доставчици, но лидерството на „Лукойл“ все пак оказва влияние. В поведението на пазарния лидер трябва да има и морал

Ивайло Константинов,
НСАП

„Само КЗК може да каже дали има картел, очакваме само истината да излезе наяве. Ние само показваме фактите - на всички бензиностанции цените са еднакви

Миролуб Столарски,
БАСАТ

Дистрибуторите на горива не

Конкурентите и начините на ценообразуване в сектора не са се променили, категорични са от петролната и газовата асоциация

Ден след като Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) обяви, че започва

секторен анализ на пазара на горива, проверка на в. „Пари“ показва, че фирмите от сектора не се притесняват от нея.

Според председателя на Българската газова и петролна асоциация (БГПА) Андрей Делчев комисията прави проверката, за да установи дали нещо при формирането на цените не е сбъркано. Той обаче е на

мнение, че анализът ще покаже, че цените се обуславят от обективни фактори като международните цени, променени от кризисната ситуация в Либия.

Няма страх от картелна проверка

Според Делчев дори КЗК да направи проверка за картел, фирмите в асоциацията не се притесняват от нея, защото

ртел при горивата

КЗК няма да глобява фирмите, ако признаят за картел

Участници в тайни споразумения може да сигнализират за тях пред антимонополния орган и анонимно

КЗК се опитва да примамва участници в картелни споразумения да й сигнализират за тях. Антимонополният орган прие нови правила и програма, които определят как предприятията може да се спасят от санкция или тя да им бъде намалена. Тези мерки са допустими според Закона за защита на конкуренцията.

Без глоба, ако...

Например участник в картел ще се спаси от глоба, ако пръв, по своя инициатива разкрие пред КЗК съществуването му. Освобождателно от глоби е възможно разследване на картела, ако участник в него пръв помогне за доказването му. Тук обаче има и една особеност - освобождателно от санкция може да бъде предоставено само на едно предприятие - участник в картела.

Компания, която участва в картел, няма да бъде глобявана, ако преди останалите играчи предостави доказателства на КЗК. Те обаче трябва да са достатъчни, за да може комисията да поиска съдебно разрешение за извършване на проверка на място.

Не може да бъде освободено от санкция за участие в картел предприятие, което е принуждавало други да участват или да продължат участието си в картела. Програмата на КЗК обаче дава възможност санкцията за него да бъде намалена.

Подобни „сделки“ между компании, участващи в картели, и антитръстовия орган в ЕС има от 2004 г. Европейските компании, които са заподозрени в тайно уговаряне на цените, може да намалят глобите си с 10%, при положение че се признаят за виновни пред европейския регулатор.

С по-ниска санкция

У нас освен освобождателно от глоби КЗК може да реши в някои случаи те да бъдат по-ниски. Това ще важи за всеки следващ участник в картела, който й предостави доказателства от съществено значение за наличието на тайни договори. Колкото по-рано дадено предприятие предостави такава доказателство, толкова по-голямо намаление на санкцията може да получи.

Верижна реакция

КЗК предлага и още отстъпки в глобите. Ако фирма, участва в картел, който е разследван, и предостави данни за участие във втори, тя може да получи 10% намаление на санкцията за участието си в първия.

Предприятието може да получи намаление и на следващи санкции, но общо те не трябва да са повече от 30%. По принцип намаляването на глобата може да бъде максимум до 50%, като за всяко следващо предприятие, което представи доказателства за тайно съгласение, намалението е по-малко.

Ако една фирма подаде искане за намаляване на санкция, но пък няма доказателства за картела, в който участва, може да поиска срок, в който да се снабди с нужните документи.

Когато едно участие в картел засяга търговията между страни членки на ЕС, искания за освобождателно или намаляване на санкция, подадени до органи по конкуренция или до ЕК, не се считат за искания, подадени пред КЗК.

Анонимно запитване

Представител на предприятие може да контактува анонимно с КЗК, за да получи информация за програмата за освобождателно и намаляване на санкция за участието в картел.

Схемата

За да се възползва от програмата за освобождателно или намаляване на санкцията, предприятието трябва да подаде искане по одобрен формуляр от комисията.

Красимира Янева

се притесняват от проверка

резултатите отпреди 3 години ясно са показали липсата на такъв. „Конкурентите, начините на ценообразуване, системата на договорните отношения не са се променили изобщо за тези 3 години“, коментира председателят на БГПА.

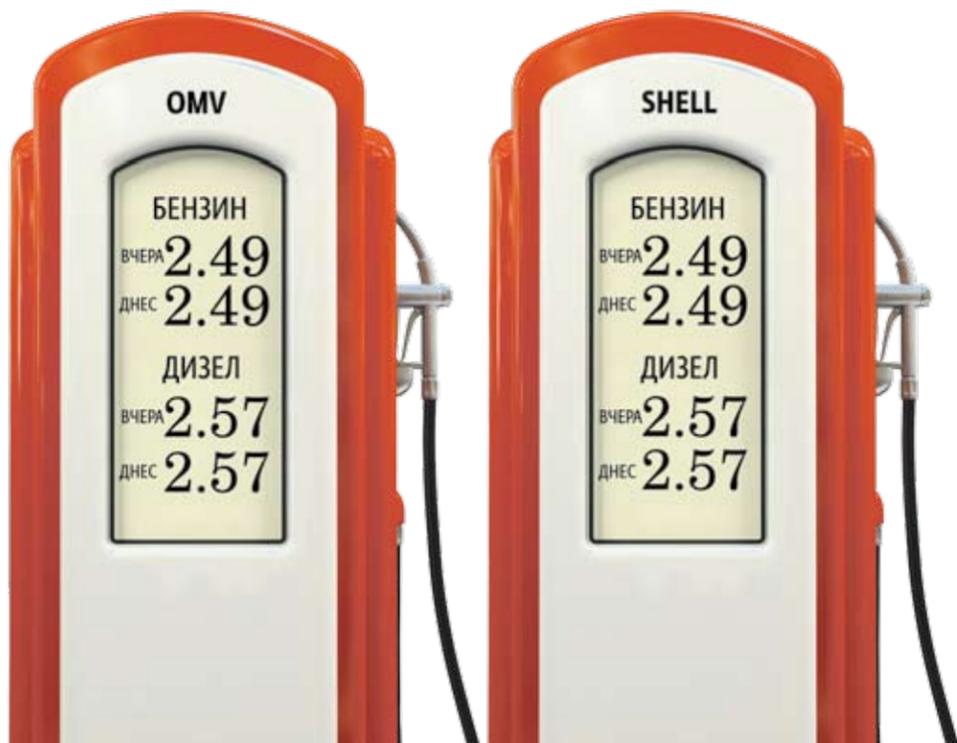
Без промяна

Обявеното в сряда от „Лукойл България“ намаление

на крайните заводски цени на горивата с 1.61% вчера все още не се беше отразило на цените на дребно. Бензиностанциите от водещите вериги не бяха отразили понижението в цените на бензин А95 и дизеловото гориво на „Лукойл“, показва проверка на в. „Пари“. Според Андрей Делчев чисто в технически план при повечето фирми поевтиняването

на крайните заводски цени дава отражение при крайните снабдители 24 часа по-късно. „Има период, в който всеки от дистрибуторите трябва да съобщи цените на бензиностанциите, които снабдява“, обясни Делчев. Според него намалението на „Лукойл България“ няма да предизвика драматично сваляне на крайните цени.

Елина Пулчева

Рекорден брой строители на търга за лот 2 на „Марица“

Бюджетът е 105 млн. EUR

Рекорден брой строителни компании и обединения - 14, участват в търга за изграждането на лот 2 на „Марица“, съобщиха от Агенция „Пътна инфраструктура“. Тръжната комисия трябва да разгледа и да оцени постъпилите предложения за изграждане на 34.4-километровия участък между Димитровград и Харманли за 50 дни.

Според министъра на регионалното развитие и благоустройство Росен Плевнелиев високият брой подадени оферти показва голямо доверие към начина, по който се провеждат процедурите в АПИ. Той отбеляза, че стро-

► Кои са кандидатите

„Кооператива Муратория Чементисти - Чи. Ем. Чи. Ди Равенна“
„Терна“ АД, Гърция
Консорциум „Рубау - Софстрой“
Консорциум „Марица“ 2
„Актор“ АСД, Гърция;
„Джей едн Пи - Авакс“ С. А., Гърция
Сдружение „Салваторе Матарезе АД - инж. Клаудио Салини Гранди Лавори“ АД
Консорциум „Марица - СК 13 - Алпине“
Обединение „Марица 2“ ДЗЗД;
„Мапа Иншаат Ве Тиджарет А.Ш.“, Турция
ДЗЗД „Ингеар“
„Пицароти ИПС - Лот 2“ ДЗЗД
Сдружение „Марица Хайлей“
„ИСА 2000“ ЕООД

ежът на лот 2 от магистрала „Марица“ е специфичен с това, че се налага преместване на железопътни линии.

Прогнозният бюджет на проекта за допълнително проектиране и строителство

на участъка Димитровград - Харманли е 105 млн. EUR. Очакваното начало на строителните работи е юни - юли тази година, а обектът трябва да е готов 2 години по-късно. □

Европейски земеделски фонд
Европа инвестира в селските райони!

От март отново ще се приемат проекти за модернизация на фермите по мярка 121 от Програмата за развитие на селските райони

От март 2011 г. ще бъде обявен период на прием на проекти по мярка 121 „Модернизация на земеделските стопанства“ по Програмата за развитие на селските райони 2007-2013 г. за инвестиции по т.н. гарантирани бюджети: за прилагане на Директива 91/676/ЕО; за приважване на съществуващите земеделски стопанства от сектор „Мляко“ в съответствие с изискванията на стандартите на Общността; за приважване на съществуващите земеделски стопанства от други животновъдни сектори извън сектор „Мляко“ в съответствие с изискванията на стандартите на Общността; за преминаване на стопанството към биологично производство на земеделски продукти и храни.

Фермерите ще могат да се възползват от предоставянето на държавна помощ, под формата на субсидия чрез допълнително увеличение на размера на интензивитета на помощта за инвестиции, насочена за покриване на: минималните изисквания за защита и хуманно отношение към кокошки-носачки или за покриване на минимални изисквания за постигане на качество при производство и съхранение на сурово мляко. Увеличението на размера на субсидията варира между 10% и 25% в зависимост от вида инвестиция и местоположението на животновъдните обекти, както и от това дали кандидатите за подпомагане отговарят на условията за млади фермери.

Максималният размер на общите допустими разходи за целия период на прилагане на програмата, за които един кандидат може да получи финансиране по мярка 121, е левовата равностойност на 1.5 млн. евро.

„Отворено общество“: Полицейското насилие расте

Полицейските управления се модернизират със собствени сили и средства, за това напредъкът е бавен, каза шефът на „Охранителна полиция“ Милчо Енев

Нараства полицейското насилие в страната, като тенденцията е то да излиза извън участъците и да се упражнява все повече в домовете на хората и особено в полицейските автомобили. Второто е съвсем нова „мода“ от последната година. Това е един от изводите на Институт „Отворено общество“, който представи междинните резултати от гражданско наблюдение в полицията за периода август - декември 2010. Най-често полицейското насилие се случва при задържане на заподозрени, при разпит, както и от служители на МВР в извън служебно време.

Наблюдението разкрива и други проблеми, като най-сериозните от тях са свързани с потъпкване на права на задържаните, лоша материална база и липса на специални помещения за разпит, както и не изрядна документация и пропуски в нея.

Върхът на айсберга

Според Иванка Иванова, ръководител на правната програма на „Отворено общество“, е трудно да се добие реална картина на ситуацията с полицейското насилие заради маниера на полицаите да упражняват насилие „професионално“, т.е. без да оставят следи и доказателства. Едва два са официалните сигнала в наблюдаваните участъци през втората половина на 2010 г. Ето защо от института са прибегнали и до медицин анализ за целия период от 2004 до края на 2010 г. Този мониторинг показва ръст на публичните случаи - през 2010 г. те са 13, през 2009 г. - 10, през 2008 г. - 8, и намаляват назад във времето до 5. „Това може да се тълкува като цялостен ръст на случаите или пък просто че повече сигнали стигат до медиите в резултат на повишената гражданска чувствителност. Аз мисля, че е комбинация от двете“, каза Иванка Иванова. Тя подчерта обаче, че медийното отразяване е само върхът на айсберга - само най-тежките случаи на физическо насилие, които са получили публичност.

Пари, закони, обучения

Директорът на Охранителна полиция към МВР Милчо Енев не отрече, че има проблеми. Той подчерта, че има нужда от обучения на служители и екипи. По думите му, понякога проблемите обаче идват от лошо планиране. Той посочи използването на ударен SWAT екип при нахлуването в жилището на семейство-

Профил

„ Най-редовни обекти на полицейско насилие са мъже в активна възраст 18-30 години и особено тези от ромски произход

Подобрение

„ Напредък има в административното обслужване на гражданите. Все по-често и задържаните квалифицират отношението към тях като любезно и професионално

то от Кърджали - един от най-популярните медийни случаи, за който се наложи министър Цветанов да дава обяснения в парламента, като пример за лоша преценка на ситуацията.

Другите проблеми на полицията са свързани със случаи на неспазване на граждански права - на адвокатска защита, на телефонен разговор, храна, преводач, медицинско обслужване дори без здравно осигуряване, както и влошеното водене на документация. Енев обясни част от тях с нужда от нормативни промени, а други - с недостиг на средства. „Подобренията в материалната база се случват със средствата на самите участъци, а не със специално отделени такива от министерството“, твърди Енев. За това и по думите му процесът е много бавен и със сигурност няма да бъде изпълнен разписаният срок - до три години цялата база да е модернизирана. МВР бе едно от малкото министерства, чийто бюджет за 2010-а не само не бе намален, а дори беше увеличен с около 50 млн. лв.

Ани Коджаиванова

„ В други страни в Европейския съюз е доказано, че случаите на полицейско насилие са свързани с тези на корупция. Така че за самото МВР ще бъде полезно, ако започне да води публична статистика и анализи на насилието.

Иванка Иванова,
шеф на правния отдел
на „Отворено общество“

Горещи точки

Къде има проблеми полицията

- ▶ ръст на случаите на полицейско насилие
- ▶ влошено водене на документацията по задържането
- ▶ липса на стаи за разпит или неизползване на наличните
- ▶ случаи на превишаване на законовия срок за задържане от 24 часа
- ▶ случаи на отказ да се предостави правото на телефонен разговор
- ▶ случаи на полицаи, които разубеждават задържаните да потърси адвокатска защита
- ▶ недобро сътрудничество между полицията и местните адвокатски сдружения
- ▶ здравно неосигурени задържани лица не получават достъп до медицински услуги
- ▶ случаи на отказ да се предостави храна на задържаните
- ▶ лоши битови, материални и работни условия на много места
- ▶ липса на преводачи

Маниер Разпити извън правилата

Продължават да бъдат проблем и материалните условия в РПУ-тата, въпреки че има подобрение в последните години. Само 18 от общо 80 наблюдавани участъка отговарят в това отношение на нормите. Най-често участъците не разполагат със специално помещение за разпити. „Или пък имат, но не го използват. Вместо това разпитват хора в кабинети на оперативни работници и началници, където няма наблюдение. Това е и предпоставка за полицейско насилие и за корупция“, каза Иванка Иванова.

По време на разпити са и едни от най-честите случаи на насилие. Влошава се обаче и воденето на документацията при задържане. Тази тенденция Милчо Енев обясни със смяната на висшето ръководство на областните подразделения на полицията и промените в системата като цяло с идването на новото правителство. „Сега обаче възобновяваме засиления контрол и се надяваме да има резултат“, каза той.

„ Материалната модернизация е разписана нормативно, но полицейските участъци разчитат само на собствените си бюджети, а не на средства от централно ниво. Така че съмнявам се да успеят до 3 години да се справят, какъвто е планът

Милчо Енев,
директор
на „Охранителна полиция“ в МВР

Юробанк: Безработицата ще продължи да се увеличава

Освен загубата на работни места риск за икономиката крие и скокът на лошите кредити

Очаква се тази година ръстът на БВП в България да е 2.5% или повече. Това прогнозира гръцката Юробанк И Еф Джи Груп, която е собственик на Пощенска банка. Прогнозите на финансовата институция се припокриват с тези на МВФ, но не са толкова оптимистични, колкото очакванията на финансовото министерство.

Според фонда тази година ще има между 2 и 2.5% ръст, след като миналата година той беше едва 0.3%, а през 2009 г. имаше 4.9% спад. В същото време от финансовото ведомство залагат на 3.6% подем на икономиката ни. Очакванията на Еврокомисията пък са, че БВП ще нарасне на годишна база с 2.6%. Според БНБ - с 3%.

Кой е двигателят

Основният двигател на растежа ще продължи да бъде износьт, смятат от Юробанк И Еф Джи Груп. Според тях обаче замръзналото вътрешно търсене ще се активизира и това допълнително ще подкрепи икономическия подем у нас.

Рисковете

Въпреки плавното възста-

2.5%

▶ ще е ръстът на БВП в България за тази година според прогнозите на Юробанк И Еф Джи Груп

10.1%

▶ е безработицата у нас за януари, показват данните на Евростат

18.05%

▶ е делът на лошите и реструктурирани кредити за януари тази година според данните на БНБ

новяване на икономиката на страната все още са налице редица рискове, посочват анализаторите на финансовата институция.

Безработицата остава висока, особено в сферата на услугите. През януари по данни на Евростат тя е била двуцифрено число - 10.1%, или 9.78% според НСИ. Според Юробанк през следващите месеци безработицата ще продължи да се увеличава. Това е и причината домакинства-

▶ Строителството е един от секторите с най-висока безработица

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

та да са предпазливи по отношение на разходите си. Друг сериозен риск, който продължава да тегне над България, е голямата фирмена задлъжнялост. Въпреки че нивата на държавния дълг у нас са едни от най-ниските в целия ЕС,

дълговете на фирмите създават сериозни рискове за забавяне на икономиката.

Лоши кредити

На фона на ръста на корпоративните дългове притеснения буди и скокът на лошите кредити, се казва

още в анализа. Делът на лошите и реструктурирани кредити се е увеличил до 18.05% към края на януари. В края на миналата година делът на необслужваните кредити в банковата система беше 11.9%, сочат данните на

БНБ.

Преди време подуправителят на БНБ Калин Христов прогнозира, че пикът на лошите корпоративни кредити ще е тази година, докато за домакинствата той е бил през 2010 г.

Билиана Вачева

До 50 млн. EUR годишно може да получат български фирми от Черноморската банка

Финансовата институция залага на конкретни проекти в приоритетни за България сектори като енергетика, инфраструктура и управление на отпадъците

Между 40 и 50 млн. EUR годишно може да бъдат предоставени на българския бизнес през следващите три години чрез кредитни линии на Черноморската банка за търговия

и развитие (ЧБТР). Това стана ясно след срещата между президента на ЧБТР Андрей Кондаков и финансовия зам.-министър Боряна Пенчева, която е и управител за България във финансовата институция. Делегация на Черноморската банка е на двудневна визита у нас за представяне на дейността си, както и на проект на стратегия на банката за България до 2014 г.

Статистика и потенциал

За 11 години от учредя-

ването на ЧБТР институцията е финансирала 23 проекта в България на стойност 211 млн. EUR. Сумата представлява близо 10% от общия кредитен портфейл на банката. Това е третият най-голям портфейл сред държавните учредители на институцията. Потенциалът за кредитиране обаче е много по-висок и портфейлът за България може да бъде удвоен до 2014 г.

Стратегия до 2014 г.

Стратегията за страната ни, подготвяна от ЧБРС, залага на конкретни проекти в сектори, които са приоритетни за България. Такива са енергетиката и особено проектите за повишаване на енергийната ефективност, пътната инфраструктура, управлението на отпадъците, развитието на малките и средните предприятия. „Чухме и много добри идеи как да насърчим и културния туризъм в България”, коментира президентът на ЧБТР. Според него изпълнението на повече проекти обаче все пак зависи от инициативността на бизнеса. ■

▶ Кредитният портфейл за България е 211 млн. EUR, но до 2014 г. той може да бъде удвоен, стана ясно по време на посещението на президента на Черноморската банка Андрей Кондаков в България

100me НАЙ-ВЛИЯТЕЛНИ ЖЕНИ

2011

КУПЕТЕ ОТ

inmedio RELAY КНИЖАРНИЦИ ПИНГВИНИТЕ Orange center

Пари BONNIER Business Press International

1/4

ОТ ЧУЖДДИТЕ ИНВЕСТИЦИИ ПРЕЗ 2010 Г. СЕ ОКАЗАХА БЪЛГАРСКИ

Холандия все още е на първо място сред най-големите инвеститори в България, дори и когато потокът на капитали от и към страната се „филтрира“ според местоположението на централата на дружествата

Близо 1/4 от чуждестранните инвестиции в България през 2010 г. всъщност са направени от български компании. България дори се нарежда на трето място в класацията след Кралство Нидерландия и Русия. Тези и други любопитни резултати показва проучване на Българската агенция за инвестиции (БАИ) за в. „Пари“, което цели да определи реалния произход на инвестициите в страната. То е базирано на статистиката на БНБ, като потоците на внесените и изнесените капитали са „филтрирани“ според местоположението на централата на дружеството (вж. карето за използваната методология).

Дарина Черкезова
darina.cherkezova@pari.bg

Изкривяването на статистиката

Официалната статистика взема под внимание само държавата, от която идват вложенията, но на практика редица фирми са регистрирани в офшорни зони заради по-благоприятни данъчни условия или в търсене на анонимност. На практика това изкривява данните за произхода на инвестициите. Например инвестиция на компания от Италия мина-

ва през нейно дружество в Кипър и потокът се отчита като вложение от Кипър, а не от Италия. Получава се и друг парадокс - една и съща компания присъства като инвеститор от няколко държави. Това се наблюдава най-често в сферата на енергетиката, финансите, транспорта и др., коментират експертите от БАИ.

Българските инкогнито инвеститори

Компаниите, които са свързани с български собственици, но са регистрирани в други държави, са предимно от фармацевтичния сектор, химическата промишленост, транспорта и търговията, казват от агенцията за инвестиции. Според експертите фактът, че една четвърт от чуждестранните инвести-

ции в България всъщност са свързани с български фирми, нито е изненадващ, нито е притеснителен. „Трябва да се има предвид, че става въпрос за нормална практика, която се наблюдава и в други държави“, казва Борислав Стефанов, изпълнителен директор на БАИ. Според финансиста Пламен Дерменджиев дори е по-добре, че парите на българските офшорни компании се връщат обратно в страната.

Експертите казват, че не толкова по-ниските данъци върху печалбата, колкото търсенето на анонимност за собствеността върху внесените или изнесените капитали е основната причина за минаването инкогнито на българския бизнес. Освен това, ако се стигне до конфискуване на имущество или заповед за сметки, капиталите, които са в офшорни зони, няма да бъдат засегнати. За тях дори може да не се знае, че съществуват.

„Изнесенният от страната престъпен капитал вече се връща, включително и под формата на чуждестранни инвестиции“, коментира преди дни Дафин Маламов от ДАНС. Според оценката на експертите мерките, свързани с „изпирането“ на пари, което става включително и чрез офшорни компании, са закъснели с десетилетие.

„Тест за правителството е да изкара на „светло“ тези инвеститори, но не с репрезентивни мерки, а с икономически“, казва Дерменджиев.

Алтернативната класация

► **Кралство Нидерландия**
Кралство Нидерландия остава най-големият инвеститор

Промени и резултати Off на офшорките

► От тази година всички суми, които се изплащат от България към компании или лица в офшорни зони, вече се облагат с 10%. Целта на промяната беше да се увеличат бюджетните приходи. В същото време като вторичен ефект тя може да доведе и до ограничаване на интереса към регистрирането на групите в офшорни зони. Ако не това, поне цената на анонимността на инвеститорите ще се увеличи, коментират експертите.

заради инвестициите на AES през миналата година.

► Великобритания

От близо 183 млн. EUR отлив на инвестиции според първата класация по данни на БНБ във „филтрираната“ класация Великобритания изведнъж попада в графата с положителен инвестиционен поток от 41 млн. EUR.

► Гърция

От „много положителни“ - близо 98 млн. EUR, резултатите за Гърция стават „много отрицателни“ - отчетен е отлив от 75 млн. EUR. Всички гръцки банки с много малки изключения са внасяли пари в България, но обяснението за драстичното разминаване в цифрите е, че три от водещите лизингови компании всъщност са „изнесли“ 180 млн. EUR към други държави в Европа.

► Италия

При Италия резултатите са от плюс 4 млн. EUR на минус 201 млн. EUR. Причината е, че две финансови и една производствена компания са изнесли капитали към други държави, обясняват от БАИ.

► Австрия

Любопитно е и че обемът на регистрираните отлив на капитали от Австрия през 2010 г. в размер на близо 694 млн. EUR се стопява близо шест пъти в алтернативната класация.

Изводи и препоръки

Класацията на инвеститорите, в която се взема предвид централата на компаниите, променя представата за реалните инвеститори в

Накратко Методология и статистика

► В проучването на Българската агенция за инвестиции (БАИ) влизат 3500 компании, които са направили най-големите инвестиционни трансакции от или към България през 2010 г.

► Те обхващат 80% от всички фирми, които са вложили средства в страната или са изнесли капитали към централите си или към дъщерни фирми в други държави, така че резултатите от него може да се смятат за представителни.

► За всяка една от компаниите е направен „филтър“ за оригиналния произход на инвестиционния поток.

Използваният критерий е централата на компанията, а не регистрацията на дъщерните дружества, откъдето най-често се реализират инвестициите в България.

► Целта е по този начин да се направи по-коректна разбивка на инвестиционния поток от и към България.

► В България официално приетият подход за определяне на произхода на инвестициите е този на Международния валутен фонд (МВФ) - за чуждестранна инвестиция се смята тази, при която над 10% от собствеността в компанията е свързана с друга фирма от друга държава, а при отчитане произхода на инвестицията се

взема под внимание държавата, от която са внесени или изнесени капиталите, а не централата на компанията майка.

► Алтернативната статистика показва, че всички 3500 компании, включени в проучването, са извършили общо 25 хил. трансакции. От тях „положителни“, т.е. свързани с реално направени инвестиции в страната, са 2362, като стойността им възлиза на 2.8 млрд. EUR. „Отрицателните“ са 1092 и стойността им е 1.9 млрд. EUR.

► Броят на реализираните трансакции през 2009 г. е по-малък - 22 хил., но в същото време те са били направени от повече компании.

Класации на инвестициите в България по държави за 2010 г., в млн. EUR

ВАРИАНТ 1		ВАРИАНТ 2			
Държава	Инвестиции	Държава	Инвестиции		
1	НИДЕРЛАНДИЯ	1375.77	1	НИДЕРЛАНДИЯ	312.44
2	БЕЛГИЯ	130.12	2	РУСИЯ	301.89
3	ГЕРМАНИЯ	129.95	3	БЪЛГАРИЯ	247.70
4	САЩ	100.66	4	САЩ	212.11
5	ГЪРЦИЯ	97.72	5	БЕЛГИЯ	135.05
6	РУСИЯ	82.82	6	ЧЕХИЯ	60.39
7	КИПЪР	75.75	7	УНГАРИЯ	55.05
8	УНГАРИЯ	67.98	8	ГЕРМАНИЯ	54.69
9	БРИТАНСКИ ВИРДЖИНСКИ ОСТРОВИ	23.16	9	ВЕЛИКОБРИТАНИЯ	40.71
10	ЕСТОНИЯ	20.93	10	ЕСТОНИЯ	20.93
11	ИСПАНИЯ	17.45	11	ФРАНЦИЯ	13.80
12	МАРШАЛСКИ ОСТРОВИ	14.06	12	КИПЪР	12.20
13	ТУРЦИЯ	12.47	13	ШВЕЙЦАРИЯ	9.16
14	ИРЛАНДИЯ	10.02	14	ИСПАНИЯ	8.75
15	ЯПОНИЯ	9.97	15	ТУРЦИЯ	7.50
16	ПАНАМА	7.45	16	СЛОВЕНИЯ	6.82
17	ШВЕЦИЯ	7.34	17	ИЗРАЕЛ	4.68
18	СЛОВЕНИЯ	6.82	18	ПОРТУГАЛИЯ	4.34
19	ИЗРАЕЛ	4.68	19	ЛИТВА	4.22
20	ПОРТУГАЛИЯ	4.34	20	ЯПОНИЯ	-5.36
21	ЛИТВА	4.22	21	ШВЕЦИЯ	-52.39
22	ЮЖНА КОРЕЯ	4.17	22	ГЪРЦИЯ	-75.04
23	ИТАЛИЯ	4.09	23	АВСТРИЯ	-94.46
24	ЧЕХИЯ	-4.02	24	ИТАЛИЯ	-200.75
25	СЛОВАКИЯ	-7.99		ОБЩО	1084.45
26	ЛЮКСЕМБУРГ	-10.34			
27	ФРАНЦИЯ	-27.43			
28	МАЛТА	-42.61			
29	ШВЕЙЦАРИЯ	-56.61			
30	НИДЕРЛАНДСКИ АНТИЛИ	-100.38			
31	ВЕЛИКОБРИТАНИЯ	-183.77			
32	АВСТРИЯ	-694.36			
	ОБЩО	1084.45			

ЛЕГЕНДА:

°Вариант 1 - по данни на БНБ, като обемът на инвестициите се отчита според държавата, от която са внесени или изнесени капиталите
 °Вариант 2 - по данни на БНБ, но при филтриране на обема на инвестициите според местоположението на централата на компанията, а не регистрацията на дъщерните дружества
 °Класациите обхващат трансакциите, направени от 80% от всички фирми, които са вложили средства в страната или са изнесли капитали към централите си или към дъщерни фирми в други държави

България. От практическа гледна точка тя може да се използва и за коригиране на държавната политика. Например, за да ограничи дела на офшорните компании, а по този начин и да увеличи приходите от облагането на техните печалби, правителството явно трябва да работи още за подобряване на икономическите условия в страната. От друга - тя може да помогне и за по-точното определяне на това кои са държавите, от които идват

стратегическите инвеститори в страната. За това може би е редно най-малкото неофициално държавните ведомства да си залагат подобен „филтър“ на всеки три месеца или поне в края на всяка година.

° В „Пари“ подготвя специализирано списание „Европейските инвестиции в България“, което ще излезе с вестника на 31 март. В него ще има повече за инвеститорите от ЕС, интервюта с новите европейски посланици, както и коментари и анализи на икономически експерти.

Няма изненади, няма място и за притеснение

Не е чак толкова изненадващо, че близо 1/4 от чуждестранните инвестиции в България всъщност са български капитали. Това обаче не е и нещо, което трябва да ни притеснява. Трябва да се има предвид, че става въпрос за нормална практика, която се наблюдава и в други държави. По принцип регистрацията на компании в офшорни зони или други държави се прави по две основни причини - търсене на конфиденциалност или по-добри данъчни условия.

В първия случай инвеститорът не желае да се шуми много около него, а във втория оптимизира разходите си. Класацията на инвеститорите, в която се взема

Борислав Стефанов,
изп. директор на Българската агенция за инвестиции

” От проучването излиза, че може би е по-добре да се фокусираме върху привличането на компании от САЩ или Русия например, тъй като те са и с най-голям дял въпреки кризата

предвид централата на компанията, изважда на показ не само любопитни факти, но и дават

възможност да се разбере кои са истинските инвеститори в България. Това е много важно особено когато се формира политиката за привличане на чуждестранни инвестиции.

Така например от проучването излиза, че може би е по-добре да се фокусираме върху привличането на компании от САЩ или Русия например, тъй като те са и с най-голям дял въпреки кризата. Тази класация ще ни помогне и при определянето на местата и фокуса на събитията, които ще реализираме през тази и следващите години по европроекта ни за популяризиране на България като място, привлекателно за инвеститори. □

Добре е, че парите се връщат обратно в страната

Това, че 25% от чуждестранните инвестиции в България всъщност са свързани с български компании, не е изненада. Дори ми се струва, че той е сравнително малък предвид нашата икономика, която едва ли може да се нарече пазарна и която международните инвеститори класифицират като „периферна“, т.е. дори още не сме в групата на „развиващите“ се страни. Намесата на държавата, т.е. на политиките в икономиката ни, е сравнително голяма. Основната цел на тази намеса не е рационално разпределение на националното богатство и създаване условия за устойчив икономически растеж, а изграждане на икономическа база с не толкова законни средства, необходима за постигането на бъдещи политически

Пламен Дерменджиев,
финансист

” Тест за правителството е да изкара на „светло“ тези инвеститори, но не с репресивни мерки, а с икономически

цели. Крайният резултат от това негативно въздействие, подсилено и от кризата, е силно ограничаване на свободната конкуренция. В такава среда анонимността на местните инвеститори има жизненоважно значение. Тази анонимност ги предпазва от политическа репресия и от разследвания за произхода на техните инвестиции, а той едва ли е много чист предвид факта, че сивата икономика у нас,

без да включвам черната, е над 40%.

Вероятно и в други „периферни“ държави се отчитат подобни резултати, така че няма нищо тревожно. Все пак това е по-малкото зло. По-добре парите на българските офшорни компании да се връщат обратно в страната, а не да седят по банкови сметки в Швейцария. Тест за правителството е да изкара на „светло“ тези инвеститори, но не с репресивни мерки, а с икономически, като се намесва по-малко в конкуренцията между местните компании, възстанови върховенството на закона и създаде условия за устойчив растеж чрез реформи и публични инвестиции в образованието, здравеопазването и съдебната система. □

Европейският съюз прие допълнителни санкции срещу либийския режим

► От кабинета на президента Никола Саркози обявиха, че Франция ще размени посланици с новото правителство в Либия

СНИМКИ BLOOMBERG

Франция е първата държава, която призна опозицията за официалното управление на страната

Европейският съюз одобри допълнителни икономически санкции срещу либийския режим, като прие решение за замразяване на активите на пет държавни банки и фондове, включително и на централната банка. Междувременно Франция стана първата държава в света, която призна опозиционния преходен съвет за официалното правителство на страната.

Замразяване на активите

Активите на Либийския инвестиционен фонд, на централната банка и на още три финансови организации ще бъдат замразени, реши ЕС. Инвестиционният фонд е в размер на 70 млрд. USD и държи дялове в редица големи европейски страни. САЩ също вече замразиха около 30 млрд. USD активи на държавния фонд и на централната банка на Либия. Според говорител на ЕС освен на петте институции блокирани ще бъдат

авоарите на още едно лице, отговорно за нападенията срещу цивилни граждани, с което одобреният по-рано списък ще нарасне до 27 души. Новите санкции влизат в сила от днес. Приетите досега мерки включват и забрана на доставките на оръжия, амуниции и оборудване, което може да се използва за вътрешни репресии.

Признание

Франция признава опозиционния преходен съвет за официалното правителство на Либия и планира размяната на посланици, обявиха от кабинета на президента. С това Франция стана първата държава, която формално прие новото управление на страната.

Никола Саркози се срещна с двама представители на съвета, който е разположен в контролирания от бунтовниците град Бенгази. Не бяха обявени подробности за срещата, но от кабинета на президента уточниха, че са били обсъждани хуманитарната ситуация в страната и бъдещите действия на времения съвет.

Междувременно министрите на отбраната от НАТО се събраха на двудневна среща в Брюксел, за да обсъдят възможностите за военна реакция, включително и въвеждането на зона без полети над Либия. Целта е да се попречи на правителствените сили да бомбардират завзетите от бунтовниците градове в източната част на страната. □

Дялове Либийски инвестиционен фонд

► Европейският съюз забави решението за замразяване на активите на Либийския инвестиционен фонд заради съмнения дали той принадлежи на фамилията Кадафи или на народа.
► Фондът е акционер в

редица компании, сред които британската издателска група Pearson, италианската банка UniCredit и промишлената група Finmeccanica. Според анализатори това също може да е причина ЕС да отложи решението си.
► Фондът е създаден през 2006 г. и има активи за около 70 млрд. USD, което го прави 13-и по големина от държавните инвестиционни фондове в света.

Moody's понижи рейтинга на Испания заради банките

Притесненията за стабилността на еврозоната нарастват преди днешната среща на лидерите на страните

Международната агенция Moody's понижи кредитния рейтинг на Испания и предупреди, че е възможна и последваща ревизия на оценката в посока надолу. Основните притеснения на агенцията са, че разходите за реструктуриране на банковия сектор ще се окажат по-високи от планираното и че правителството може да не успее да постигне заложените цели за намаляване

на държавния дълг. Освен това перспективите за икономическото развитие на страната са песимистични. В същото време нарастват притесненията и за други финансово затруднени европейски държави, както и съмненията, че лидерите от еврозоната няма да успеят да постигнат съгласие на срещата си днес.

Двойно повече

Moody's намали оценката си за Испания с една степен до Aa2. Възможно е рейтингът да падне още, ако се появят сигнали, че правителството няма да изпълни фискалните си цели, или ако съотношението между публичния дълг и брутният вътрешен продукт се увеличи повече от очакваното, казаха от агенцията. Съществуват още опасения, че испанските спестовни каси, които сериозно пострадаха от имотния балон и натрупаха милиарди евро лоши кредити, може да имат нужда от повече средства, отколкото се смята. Според правителството банките трябва да наберат най-много 20 млрд. EUR (под 2% от БВП на страната). Moody's обаче оценява финансовите нужди на институциите на 40-50 млрд. EUR, като в най-лошия случай сумата може да достигне 100-120 млрд. EUR.

Избързване

Испанският министър на фи-

нансите Елена Салгадо се съгласи с агенцията, че правителството трябва да засили натиска над местните власти да намалят дефицитите си. Тя обаче посочи, че Moody's е трябвало да изчака подробната справка на централната банка за финансовите нужди на трезорите, преди да публикува доклада си.

Казусът на Португалия

Междувременно пазарният натиск върху Португалия се засилва, което може да принуди страната да поиска спасително финансиране от Европейския съюз и Международния валутен фонд. На аукциона за 10-годишни облигации миналия ден лихвите достигнаха рекордните 7.5%. Казусът на Лисабон ще се обсъжда на срещата на лидерите от еврозоната, макар че предоставянето на помощен финансов пакет не е на дневен ред. Все повече страни, включително и Европейската централна банка, притискат португалското правителство да предприеме допълнителни реформи, включително и на пазара на труда. В последния си месечен бюлетин ЕЦБ коментира, че правителствата с дългови проблеми все още не са доказали по убедителен начин, че полагат усилия за намаляване на дефицитите си. След като на няколко пъти подкрепи Португалия чрез покупката на държавни

облигации, през последните дни ЕЦБ се въздържа от подобна интервенция. Според наблюдатели ситуацията е сходна с тази, преди Ирландия да поиска спасително финансиране.

Въпреки помощта

Не липсват опасения и че Гърция и Ирландия може да реструктурират дълговете си въпреки помощта от ЕС и МВФ. С такива съображения в началото на седмицата Moody's понижи рейтинга на Гърция с три степени до силно спекулативно ниво. И Атина, и Дъблин се надяват

да предоговорят условията по заемите си, макар че Германия и някои други северни страни няма да одобрят значително намаляване на лихвите.

Немного оптимистични са очакванията и по другите теми, които лидерите на 17-те страни от еврозоната ще обсъждат днес, преди срещата на ниво ЕС в края на месеца. Те трябва да договорят подробностите по новия спасителен механизъм, който ще замени Европейския фонд за финансова стабилност през 2013 г. Срещу подкрепата си обаче Германия и

Франция предлагат т. нар. пакт за конкурентоспособност. Освен всичко друго той предвижда въвеждането на конституционни тавани за дълга и дефицита на отделните държави и хармонизиране на данъчната им политика. □

40

► млрд. EUR най-малко ще са необходими на испанските банки според агенция Moody's

Мерки Мадрид сви дефицита до 9.2%

► Мадрид вече предприе мерки за ограничаване на публичните разходи и увеличаване на данъците.
► Бюджетният дефицит миналата година се сви с около 2 процентни пункта до 9.2% от БВП.
► Безработицата в страната обаче остава висока (над 20%), а икономическите прогнози допълнително се влошават от поскъпването на горивата заради ситуацията в Либия.

► Испанският министър на финансите Елена Салгадо порица агенция Moody's, че не е изчала подробната справка на централната банка за трезорите в страната

Стойност

5.012

► млн. лв. печалба за 2010 г. ще останат като неразпределена печалба от минали години, ако акционерите в "Юрий Гагарин" АД приемат предложението, което е отправено към тях ръководството на компанията за гласуването на предстоящото общо събрание

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Петър Андронов поема общото управление на СИБАНК и ДЗИ

Двете компании ще запазват и сегашната структура на управление

Главният изпълнителен директор на СИБАНК Петър Андронов ще поеме новосъздаденото общо управление на банката и застрахователната група ДЗИ. Звеното, наречено Country team, ще стои над отделните юридически лица от групата - банка, застрахователно дружество, компания за управление на активи, лизингова компания и др. СИБАНК и ДЗИ са собственост на белгийската финансова група КВС и чрез новата структура ще последват стратегията на КВС за прилагане на банково-застрахователния модел на белгийската група.

Без промяна

„Новата структура не означава, че в бъдеще ще видим сливане на двете компании”, категорично заяви Петър Андронов. Според него юридически е невъзможно сливане, защото дружествата са създадени като банка и застраховател. Новата организация няма да доведе до промяна в управлението на отделните компании на КВС у нас, твърдят от институцията.

Заместник на Андронов ще е главният изпълнителен директор на ДЗИ Недялко Чандъров. И двамата ще запазят досегашните си постове, уточняват от дружествата. В общата управленска структура ще участват още Франк Янсен, Уим Гилямс и Александър Димитров. „Всички взаимни процеси, които изпълняват двете институции, ще се координират, което от своя страна ще доведе до свиване на разходите и ще увеличи ползите за двете компании”, каза за в. „Пари” Петър Андронов. По думите му новата структура ще помогне за оптимизиране на еднакви дейности, които правят двете компании. „Този модел на сътрудничество ще бъде от полза за нашите служители и за нашите клиенти и партньори”, пък е мнението на Недялко Чандъров. Според него това ще затвърди развити-

„Плюс от създаването на общата управленска структура ще е прекият контрол върху директните продажби. Чрез нашия банково-застрахователен модел ще подобрим директните продажби на застрахователя през банката

Петър Андронов, гл. изп. директор на СИБАНК и ръководител на общия управленски екип на СИБАНК и ДЗИ

ето на модела на банково застраховане в групата.

Повече продажби

Според Петър Андронов новата управленска структура ще има положително влияние и върху директните продажби в групата. „Чрез нашия банково-застрахователен модел ще подобрим директните продажби на застрахователя през банката”, обясни Андронов. Това вероятно означава, че благодарение на синергията между компаниите в групата на КВС ще се залага на повече продажби на застраховки през клоновата мрежа на банката.

Новата управленска структура ще отговаря за управлението на близо 2.5 млрд. лв. активи, които са записани в балансите на банката и застрахователната група. Това показва справка в данните на Българската народна банка и в консолидирания отчет на групата ДЗИ към 31 декември 2010 г.

Атанас Христов

Група СИБАНК

1.87

► млрд. лв. активи

2.33

► млн. лв. печалба

Група ДЗИ

594

► млн. лв. активи

10.99

► млн. лв. печалба

Агресивен маркетинг разведе лидерите на автомобилния пазар

Volkswagen и Toyota са двете най-продавани марки коли през първите два месеца на годината, а бившият лидер Peugeot се смъкна до пето място

Агресивните маркетингови кампании, които започнаха още в края на миналата година, разместиха марките лидери на пазара на нови автомобили през 2011 г. Така мениджъри на вносителите на нови коли коментираха данните на Асоциацията на автомобилните производители и техните оторизирани представители в България (ААП) за продажбите по отделни марки нови коли в България през първите два месеца на тази година.

Нов водач

Лидер на пазара на нови коли у нас за първите два месеца на годината е марката Volkswagen, показват данните на ААП. От бранда са продадени 369 коли, което е с 82.7% повече спрямо бройката в края на февруари миналата година. Лидерската позиция е постигната с пазарен дял 13.08%, а в края на миналата година Volkswagen имаше 8.15% пазарен дял и заемаше четвърто място. "Ръстът се дължи както на сделки с корпоративни клиенти, така и на продажби на индивидуални клиенти", обясни Антония Дакова, маркетинг мениджър Volkswagen леки автомобили. По думите ѝ не са следвани специални програми на продажба, а компанията е заложила на правилното маркетингово позициониране на моделите от марката.

Най-голям прогрес сред петте най-продавани бранда има Toyota, който през тази година е втората най-продавана нова кола у нас. Година по-рано марката заемаше шесто място. "Причина за ръста при нас са действията на компанията през 2010 г., когато направихме най-агресивните и най-смелите маркетингови кампании", категоричен беше Иван Антров, бранд мениджър в "Тойота Балканс". Освен сребърен медал през първите два месеца на тази година са продадени със 71% повече автомобили от марката, или общо 270 бройки. Това означава 9.57% пазарен дял спрямо 6.38% в края на февруари миналата година. "Другата причина за повишението на продажбите ни е лизинговата схема, която пуснахме наскоро", обясни Антров. Според него подобна практика е стандартна в Европа и САЩ и е уникална за България. "На Запад се казва, че една кола струва не 30 хил. USD, а

250 USD на месец", добави той. По думите му успехът на тази кампания се вижда в ofertите на конкурентите. "Амбициите ни са да останем лидер и през тази година, като задържим пазарния си дял над 10%", добави Антров.

Смяна на местата

Следващите три марки в подреждането губят позиции през тази година. Бронзовият медалист в края на февруари е Ford. Брандът се смъкна с едно място въпреки минималния ръст от 1.3% на продадените бройки автомобили. Те са 241 за първите два месеца, което означава 8.45% пазарен дял. Преди три дни от вносителя на Ford - "Мото Пфое" - също обявиха промоционални лизингови условия за модела Focus, като предстои подобна схема да се ползва и за Fiesta. Източници на в. "Пари" обясниха, че съвсем скоро и Ford ще се похвали със силен ръст на продадените коли спрямо съпоставимия период на миналата година. Причината е голяма сделка с корпоративен клиент, чието име засега се пази в тайна. Вероятно сделката ще бъде обявена в данните на ААП за края на март или април.

Dacia, която заема четвърто място, също губи една позиция през тази година. От марката са продадени 240 коли, или с една по-малко от Ford. Dacia продали с 10% повече бройки през първите два месеца на тази година, а пазарният им дял е 8.50%.

Миналогодишният лидер Peugeot се смъкна до пето място. От марката са продадени 200 автомобила, което е 24.5% спад на годишна база. Пазарният дял на бранда пада до 7.1%.

Позитивни очаквания

Вносителите на нови автомобили са оптимисти за пазара през тази година, като най-смелите прогнози са за 30% повече продадени нови коли. Сред изтъкваните причини е и ниската база, от която се тръгва. Мениджърите обаче са категорични, че се забелязва все по-силно търсене от индивидуални и корпоративни клиенти. "Очакванията ни са пазарът да се повиши с 20% и ще направим необходимото това да се случи", убеден е Иван Антров.

Атанас Христов

Вносителите на нови автомобили са оптимисти за пазара през тази година, като най-смелите прогнози са за 30%

Направихме най-агресивните и смелите маркетингови кампании

По-високите продажби не са заради еднократни сделки с корпоративни клиенти, а се дължат на продажби към индивидуални клиенти. Причините за ръста са две. Първата е действията на компанията през 2010 г., когато направихме най-агресивните и най-смелите маркетингови кампании. Те се изразяваха в директни отстъпки към клиентите, като бяха инвестирани и много средства в реклама. Тези действия и усилия се пренесоха и през 2011 г. Другата причина за повишението на продажбите ни е уникалната лизингова схема, която пуснахме наскоро.

Иван Антров, бранд мениджър "Тойота Балканс"

„Амбициите ни са да останем лидер и през тази година, като задържим пазарния си дял над 10%“

Подобна схема е стандартна в Европа и САЩ. Тя не е уникална за света, уникална е за България. На Запад се казва, че една

кола струва не 30 хил. USD, а 250 USD на месец. Решихме да го направим така, защото всички си получаваме заплатите на месец. Успехът на тази кампания се вижда и чрез ofertите, които конкурентите ни пускат. Те отчетоха, че това е начинът. Ще се радваме да се промени мисленето.

Преди 5 години най-обикновен Yaris с малък мотор можеше да се вземе на лизинг срещу 470-480 лв. на месец. Сега за тези пари клиентът може да вземе RAV4. Прогресът за клиентите е много голям. Схемата е много гъвкава, като предлага и висока остатъчна стойност. Така

например за Avensis, който струва 40 хил. лв., първоначалната вноска от 20% е 8000 лв., а остатъчната стойност е до 30%, или 12 хил. лв. Т. е. клиентът забравя за тези 12 хил. лв. и няма да ги плаща.

Лизинговите вноски ще се изчислят на база 50% от стойността на колата, или 20 хил. лв., което прави 410 лв. вноска за пет години. След тези пет години клиентът може да ни върне колата, а ако иска да си я запази, трябва да плати и останалите 12 хил. лв. Така ние му даваме право да ползва 100% колата за пет години, а да плати 70% от цената ѝ. Клиентът може да поиска и да

Вместности ия пазар

месеца на тази година, а миналогодиш-

повече прогадени нови коли

СНИМКИ BLOOMBERG

мели

плаща лизингови вноски без остатъчна стойност. Успехът на лизинговата схема е комбинация от гъвкавостта ѝ и заложените отстъпки в цената на колите. Комбинацията от лизинга и отстъпките води до ниските месечни вноски.

Ще има още кампании. Със следващата ще учудим всички и се надявам това да стане възможно най-скоро. Амбициите ни са да останем лидер и през тази година, като задържим пазарния дял над 10%. Очакванията ни са пазарът да се повиши с 20% и ще направим необходимото това да се случи. **■**

Разчитаме на правилното ценово позициониране

Реализираните продажби се дължат както на сделки с корпоративни клиенти, така и на продажби на индивидуални клиенти. Не следваме специални програми, насочени към повишаване на продажбите.

Двигател на реализирания ръст е изцяло обновена моделна гама, която е в унисон с новия дизайнерски език на марката. Volkswagen предлага автомобили с вградени нови технологии, които доскоро бяха достъпни само за по-високия сегмент купувачи. Моделът на маркетинга на марката не е променен.

369

► са прогадените нови автомобили от марката Volkswagen за първите два месеца на годината, което е малко над 13% пазарен дял

270

► нови коли Toyota са намерили собственика си през януари и февруари 2011 г. Ръстът на прогадените бройки е 70.9% на годишна база

241

► са прогадените автомобили Ford за двата месеца на тази година. Бранчът отчита минимален ръст от 1.3% на прогадените бройки и изпреварва следващия с една прогадена кола

Антония Дакова, маркетинг мениджър Volkswagen леки автомобили, "Порше БГ" ЕООД

„ Не следваме специални програми, насочени към повишаване на продажбите

Разчитаме на правилното ценово позициониране на всеки модел и на адекватна и добре премерена маркетингова стратегия. **■**

Първите коли на “Литекс Моторс” излизат на пазара през август

► Чрез погеленията си у нас китайската компания Great Wall Motors очаква да навлезе на пазара в Европейския съюз

Компанията влезе в статистиката за продадените коли у нас с реализирани 60 автомобила от началото на 2011 г.

Първите автомобили на “Литекс Моторс” ще излязат на пазара в средата на август. Това каза за в. “Пари” изпълнителният директор на компанията Илия Терзиев. По думите му компанията ще предложи най-новите автомобили от партньорството си с китайската Great Wall Motors. “Литекс Моторс” влезе в статистиката за продадени нови автомобили у нас през първите два месеца на 2011 г. С 60 реализирани автомобила компанията зае пазарен дял от 4.1%.

Лизингови продажби
“Работим с една от лизинговите компании и сдел-

ката, която направихме, е за продажби през нея”, обясни изненадващия резултат Терзиев. По думите му от 60-те автомобила 15 са за компании от групата ни, а останалите 45 са към крайни клиенти. “Автомобилите, които сега продаваме, са от по-старата версия, а заводът ни в България ще произвежда новите модели”, уточни Терзиев.

“Да, в последните месеци конкуренцията на автомобилния пазар е много голяма, но това не ни плаши, ние заехме добър пазарен дял още в началото на годината и не мисля, че ще го загубим”, уверен е Терзиев.

“Литекс Моторс” и Great Wall Motors подписаха договор за съвместна инвестиция в завод за производство на автомобили край Ловеч през 2009 г. Първоначалните разчети бяха началото на производството да започне в средата на 2010 г. От

“Литекс Моторс” смятат да зададат високи стандарти за качество още в самото начало.

Могели

Във фабриката ще се правят един SUV модел, един пикап и два други пътнически автомобили.

Освен това се предвижда базовите автомобили да се доставят частично сглобени, тоест с комплекттована каросерия, а всички необходими елементи - поотделно. Предвижда се средствата за придобиване на дълготрайни активи от 46.1 млн. лв. през 2009 г. да достигнат 113.4 млн. лв. през 2011 г.

Общо “Литекс Моторс” възнамерява да назначи 1220 служители, от които около 300 косвено заети - дизайн, разработки, плащане, администрация, мениджмънт и др. В завода ще се работи на две смени при 8-часов работен ден и 5-дневна работна седмица.

“Авто Юнион” отчете 21% ръст на продажбите

Автомобилният подходинг на “Еврохолд” увеличава пазарния си дял до 12.5%

“Авто Юнион”, което е автомобилният подходинг на публичната компания “Еврохолд България”, отчете 20.6% ръст на продадените нови автомобили през февруари 2011 г. Това стана ясно от съобщението на “Еврохолд” до инвестиционната общност. Според данните на холдинга продадените коли от “Авто Юнион” през миналия месец са 170 броя, а година по-рано бяха 141.

Дял

Пазарният дял на автомобилния дилър през миналия месец се е повишил с 1.8 процентни пункта до 12.5%. През февруари миналата година пазарният дял на автомобилния холдинг беше 10.7%. Общите продажби на

нови автомобили в България са 1358 броя, като през февруари тази година са се увеличили с 3%, обясняват от “Авто Юнион”. “Данните са в подкрепа на тенденцията за постепенно възстановяване на пазара на нови автомобили в страната след продължителните спадове през последните две години”, се казва в съобщението на автомобилния холдинг.

При излизане на данните на пазара изпълнителният директор на компанията Асен Асенов каза, че от началото на годината се усеща засилено търсене на автомобили. По думите му през първите два месеца има сключени неприключили сделки за автомобили и договори за платено капаро. Очакванията му са през тази година пазарът да отчете 25-30% повишение.

Застраховки

Застрахователят “Евроинс”, който също е под шапката на

“Еврохолд”, отчете премиен приход от 4.5 млн. лв. през февруари. Това е повишение от 7% спрямо същия месец на миналата година, когато приходите бяха 4.2 млн. лв.

Силен ръст бележат продадените полици от задължителната застраховка “Гражданска отговорност”, твърдят от компанията. Само през февруари тази година дружеството е продало 10 хил. полици, което е с 43% повече спрямо същия месец на миналата година. Това помага и за повишение на приходите от задължителната застраховка, които през миналия месец са 2.1 млн. лв. Ръстът на годишна база е 61.5%. Освен повечето продадени полици за увеличението приходи помага и по-високата цена, на която е продавана “Гражданска отговорност”. Средната стойност за компанията през февруари се е увеличила с 15% до 212 лв. **■**

Дневният оборот на изложението „АГРА 2011“ гони 1 млн. EUR

Нараства интересът към селскостопанска техника

Дневните продажби на селскостопанска техника, торове, препарати и семена на изложбата „АГРА 2011“ достигат почти 1 млн. EUR, показва експресно проучване на в. „Пари“.

Плащане при селка

Всички купувачи сключват договори сега и заплащат в брой или по банков път, за да се възползват от намаленията, които достигат 10-15 на сто за най-големите агромашины и 25-30 на сто за различни препарати, торове и семена. Лизинговите схеми на финансиране очевидно не са на мода на „АГРА 2011“. Според Валери Симеонов - собственик на „Мадара“ АД и най-голям участник на тазгодишното изложение, нарастващото

търсене на селскостопанска техника се усеща осезаемо. През първите два дни неговата компания е продала около 30 специализирани машини плюс прикачен инвентар на обща стойност 400 хил. EUR.

Продажби за милиони

Най-големите обявени сделки досега обаче са на фирма „Римекс 1“ ЕАД, която е представител на американската Steiger и за два дни продаде двата най-големи трактора в света - Case, с мощност 675 конски сили. Според представител на компанията двата трактора са закупени „на зелено“, тъй като още не са били представяни в България. Всяка от двете машини струва над 250 хил. EUR, но точната сума на продажбите не беше съобщена. На панаира е изложен тракторът Case in Steiger, чиято цена с отстъпка е 185 хил. EUR.

Още по-бързи в продажбите бяха търговците от карловската фирма „Сатнет“, които постигнаха скорост от един продаден трактор на час за рециклираните си малки азиатски трактори (единична цена 15 хил. лв.).

►Участниците в „АГРА 2011“ отчитат силен интерес към селскостопанската техника

СНИМКА BLOOMBERG

Разплащания

► Министърът на земеделието и храните Мирован Найденов, който вчера посети изложението „АГРА 2011“, съобщи, че от 14 март гържавата ще започне да изплаща земеделски субсидии на обща стойност 1 млрд. лв.

За всеки гжоб

На изложбата „АГРА 2011“ се наблюдава много широк ценови диапазон на едни и същи стоки. Така например амониевата селитра от заводите в Димитровград струва около 550 лв./тон, а на френската компания „Груп

Рулие“ - 750 лв./тон. Според френските вносители обаче с тяхната селитра се постигат много по-високи добиви, което я прави предпочитана. На изложението се забелязва търсене както на евтини, така и на скъпи продукти. Пловдивската компания

за препарати за растителна защита „Агрива“ АД също се е позиционирала в по-ниския ценови клас. Нейните собствени марки фунгициди, като „Мангозеп“ и „Пероцин“ (този препарат е забранен в ЕС), са търсени от фермери с

по-ниска платежоспособност. Друга пловдивска фирма - „Агрокемикъл“, продаваше на панаирна цена от 8 лв./литър препарат, аналогичен на „Раундъп“, с който се обработва 1 дека земя.

Михаил Ванчев

Обемът на ипотеките продължава да намалява

Увеличава се делът на младите хора, които теглят ипотечни кредити, показва анализ на консултантската компания „Кредит-Център“

Средният размер на изтеглените ипотечни кредити в страната продължава да намалява и през февруари 2011 г., показва анализ на консултантската компания „Кредит-Център“. За миналия месец той е бил 34 860 EUR при 35 650 EUR за януари, сочат наблюденията на компанията. „Обясненията за това може да се търсят в традиционно слабия период, следващ повишената активност на клиентите около коледните и новогодишните празници, включително и в тегленето на ипотечни кредити“, се казва в анализа. Спадът в средните нива на ипотечните кредити, отчетен през февруари, е незначителен спрямо предходния месец и размерът остава над този от декември 2010

г., обясняват от компанията. Понижението през последния месец едва ли би могло да бъде обвързано с някаква трайна тенденция, смятат кредитните консултанти.

Зимата е виновна

Колебанието е свързано по-скоро със сезонни фактори, с типичната за зимния период слаба активност, а от друга страна, с допълнителна предпазливост на клиентите заради повишаването на някои техни основни разходи.

„Инфлацията и нарастването на текущите разходи вероятно са причините, които все още задържат потребителите при вземането на решение за сериозна инвестиция, каквато е покупката на жилище“, коментира резултатите изпълнителният директор на „Кредит-Център“ Тихомир Тошев. По думите му посъкването на храните и горивата ги кара да предприемат по-умерени стъпки, когато става въпрос за голям разход. Затова и предпочитанията при ипотечните кредити са ориентирани към по-ниските ценови нива, съответно

по-малки заеми и по-малко задължняване към финансиращите институции.

Млагите се активизират

Данните на кредитните консултанти обаче показват по-голяма активност от младите потребители. Прегледът на разпределението на кредитите по възрастови групи сочи, че най-активни са клиентите на възраст между 26 и 35 години. Те са изтеглили близо 58% от ипотечните кредити през февруари.

Делът на клиентите до 25 г., които теглят ипотечни кредити, също е нараснал значително. „За първите месеци на 2011 г. той се движи около и над 13%, което надвишава близо два пъти нивата от преди кризата“, твърди Тошев.

34 860

► EUR е средният размер на изтеглените ипотечни кредити през февруари 2011 г.

Частните търгове за имоти стават все по-популярни

При публична продажба може да се купи дом с 43% по-евтин, отколкото на свободния пазар

Частните търгове за недвижими имоти стават все по-популярни. „През изминалите 6 месеца са проведени 29 частни търга“, съобщиха създателите на сайта targ.bg Георги Палпури. В сайта се публикуват всички обяви за търгове за имоти, обявени от частни или държавни съдия-изпълнители, от общини, от НАП или от частни лица.

Условия за успешна продажба

Едни от частните търгове обаче са успешни, а други - не. Според Палпури, за да има един частен търг успех, трябва цената на продавания имот да е адекватна на състоянието на пазара. Другото условие е да се продава масов имот - при цена от 50 -60 хил. EUR например за София, който повече хора могат да купят. Третото условие е да се популяризира търгът.

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

На сайта targ.bg от другата седмица ще има платформа, на която всяко лице или фирма, които искат да продават имот с наддаване, ще може да съобщат за това.

„Този месец има рекорден брой търгове. Те са около 2200, като са се увеличили почти тройно в сравнение с година по-рано“, обясни Георги Палпури.

Колко струват

„При имотите, които се продават от съдия-изпълнители, началната цена е с 65% по-ниска от средните офертни цени на пазара“, допълни

другият собственик на сайта Албена Палпурина. Данните показват, че при търг се постига цена с 43% по-ниска от средната офертна на пазара. Въпреки това обаче едва около една четвърт от имотите се реализират на първа публична продажба. Причините за това са, че често банките оферират висока цена, с която да покрият ипотечния заем, който е отпуснат, и не се явяват кандидат-купувачи. „Другият проблем е, че трезорите не отпускат кредити на лица, които купуват имот на търг“, обясни Георги Палпури.

Красимира Янева

Финансовият директор на General Motors се оттегля от поста си

Крис Лидъл, който има ключова роля за възстановяването на компанията, не е обявил бъдещите си планове

Главният финансов директор на американския автомобил производител General Motors напуска компанията. От 1 април Крис Лидъл се оттегля от поста си, съобщил автомобилният производител. Мястото му се поема от вицепрезидента по финансовите въпроси Дан Аман, който е бивш banker от Morgan Stanley.

„Част от нещо велико“

Петдесет и две годишният Лидъл постъпи в General Motors през януари миналата година, където дойде от софтуерната компания Microsoft. За това време той организира рекордното първично публично предлагане на акции на компанията, което се проведе през ноември, след като GM беше спасена от фалит с финансова помощ от пра-

вительството.

„Дойдох в GM, за да стана част от нещо велико“, посочи Лидъл в свое изявление. „Целта ми беше да помогна за възстановяването на тази емблематична компания“, добави той.

Амбиции

Лидъл напусна Microsoft в края на 2009 г. Тогава от компанията обясниха, че той търси възможности за кариерно развитие над поста финансов директор. Когато се присъединява към GM, макар и аутсайдер, Лидъл се смяташе за вероятен наследник на тогавашния главен изпълнителен директор Ед Уитакър след предстоящото му оттегляне. През август 2010 г. обаче компанията избра 62-годишния Дан Акерсън за главен изпълнителен директор. Това веднага доведе до спекулации, че Лидъл ще напусне компанията.

Това е решение на Лидъл, казаха от GM. Според говорител на компанията той е постъпил в GM, за да бъде главен финансов директор и да стабилизира автомобилния производител, а сега е решил, че е време да потърси други професионални възможности. Лидъл не е обявил какви са бъдещите му планове за работа.

Важен период

Главният изпълнителен директор Дан Акерсън коментира, че Лидъл е помогнал много на компанията във важен за нея период. „Той

Наследник Дан Аман е в GM от година

► Наследникът на Лидъл на поста главен финансов директор Дан Аман работи в General Motors от март 2010 г.

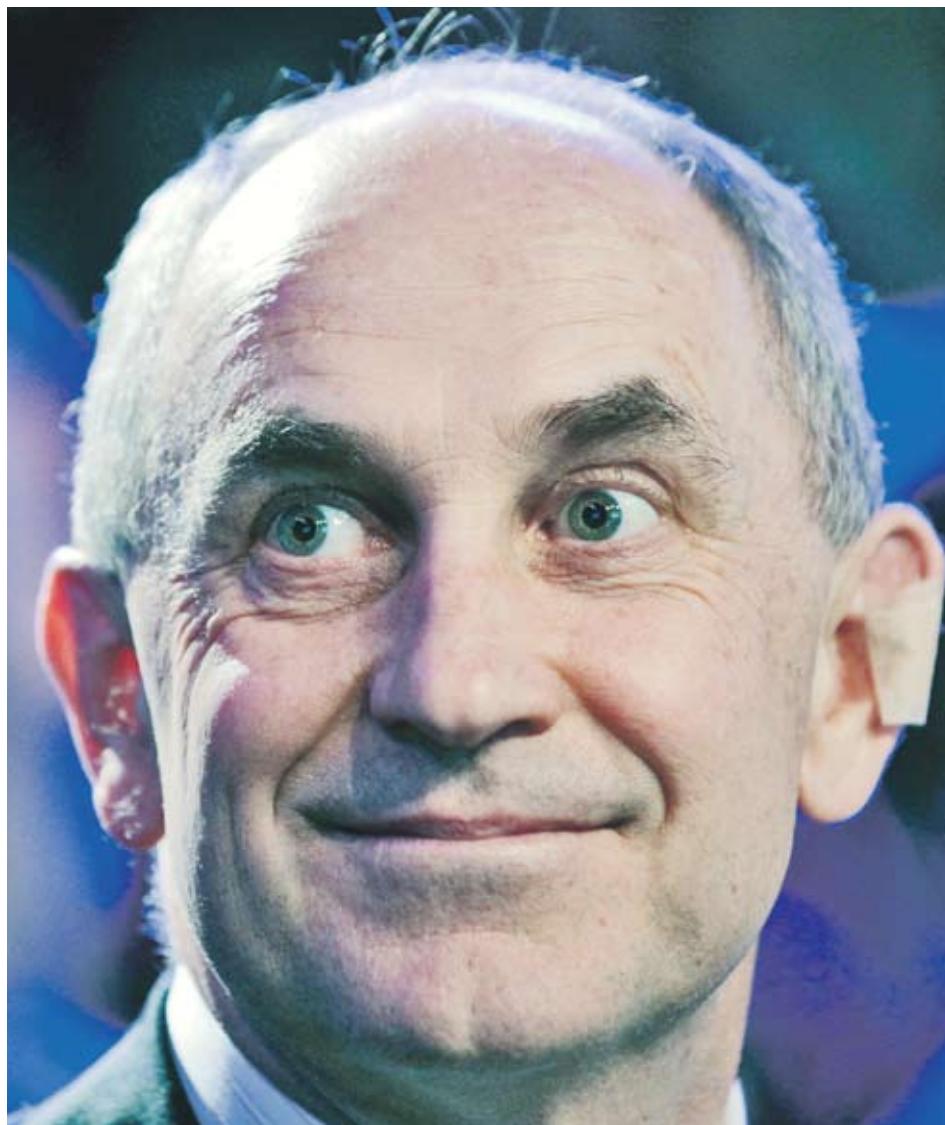
► Тридесет и осем годишният Аман е участвал във взимането на ключови финансови решения, включително и при определянето на финансовата стратегия и мерките за намаляване на дълговете, казаха от компанията.

► Работил е и по подготовката на първичното публично предлагане на акции.

► Преди да постъпи в GM, Аман е бил управляващ директор в инвестиционната банка Morgan Stanley.

► Петдесет и две годишният Крис Лидъл постъпи в General Motors преди малко повече от година, след като напусна Microsoft

СНИМКИ BLOOMBERG

ръководи IPO-то на GM и изгради стабилни финансови основи напред“, каза той. За миналата година компанията отчете чиста

печалба от 4.7 млрд. USD благодарение на силните продажби в Китай и САЩ и възстановяването на световния автомобил пазар.

Акционерите спечелиха по 2.89 USD на акция. Приходите на компанията достигнаха 135.6 млрд. USD, като продажбите скочиха с

12%. Това са най-добрите резултати на GM от 1999 г. насам, когато производителът отбеляза 6 млрд. USD печалба. □

4.7

► млрд. USD чиста печалба отчете американският автомобил производител за миналата година, което е най-добрият резултат от 1999 г. насам

Пазарът на слънчева енергия в САЩ е нараснал с две трети през миналата година

Основният двигател на инвестициите във фотоволтаични инсталации са правителствените стимули

Пазарът на слънчева енергия в САЩ е нараснал с 67% през 2010 г., въпреки че страната все още е далеч зад Европа по инсталирани мощности. Ръстът се дължи основно на правителствените стимули, повишеното търсене и по-ниските цени, съобщиха от браншовата асоциация.

Дял от световния пазар

През миналата година пазарът е достигнал 6 млрд. USD в сравнение с 3.6 млрд. USD през 2009 г. Делът на САЩ от фотоволтаичните паркове в световен мащаб обаче е намалял до 5% от 6.5% година по-рано заради значителното увеличение, отчетено в Германия и Италия. Новите слънчеви инсталации в САЩ са дос-

тигнаха 956 мегавата през 2010 г., включително 878 мегавата фотоволтаични системи, свързани с електропреносната мрежа. В световен мащаб са били инсталирани 17 гигавата фотоволтаични мощности.

Двойно повече

През 2010 г. в САЩ са били инсталирани общо 1000 мегавата мощности, което е двойно повече от предходната година. Според асоциацията през тази година новите инсталации в САЩ отново ще се удвоят. В същото време ръстът в света ще се забави заради намаляването на субсидиите в Европа. По тази причина световната фотоволтаична индустрия залага все по-големи надежди на САЩ.

По-ниски цени

Средната цена на слънчевите панели е намаляла с повече от 20% през 2010 г. и е достигнала 5.13 USD на ват. От асоциацията обаче посочват, че цената на

► Двойно повече нови соларни системи се очаква да бъдат инсталирани в САЩ през тази година, докато ръстът в света ще се забави

слънчевите системи варира в широки граници както между отделните региони на страната, така и по пазарни сегменти. При жилищните системи например цените са били между 5 и 8 USD на ват, докато при търговските и други нежилищни инсталации те са варирали между 4 и 7 USD на ват.

Географски промени

През последните години се забелязва и промяна в географското разположение на слънчевите инсталации в САЩ, казаха от асоциацията. Между 2004 и 2005 г. около 80% от инсталираните мощности са били в Калифорния, докато през миналата година делът на щата е бил

под 30%. Въпреки това Калифорния остава лидер по слънчеви системи, като след него се нареждат щатите Ню Джърси, Невада, Аризона и Колорадо. През 2010 г. над 50 мегавата нови фотоволтаични мощности са били инсталирани в Калифорния, Аризона, Колорадо, Невада и Ню Джърси. □

Компоненти САЩ отчитат силен ръст при производството

► Производството на слънчеви компоненти в САЩ е нараснало значително през 2010 г., казаха от асоциацията.

► При слънчевите модули ръстът е 62%, при пластините - 97%, а при клетките - 81%.

► Силната ценова конкуренция от страни като Китай обаче е принудила три американски компании за соларно оборудване да затворят през миналата година.

► Сред тях са заводът на BP Solar в Мериленг, SpectraWatt в Ню Йорк и фабриката Evergreen Solar в Масачузетс.

► През тази година нови заводи ще бъдат открити от Wacker Chemie, Flextronics и Stion.

Регионални
индекси

Понижение отчете българският индекс

BCTR30: 357.71

↓ -2.69%

Унгарският бенчмарк отбеляза

понижение

BUX: 22 098,12

↓ -0.85%

Турският пазар отново се нареди сред

най-печелившите в региона

ISE100: 58709,33

↑ +1.10%

Резултат

"Зенит имоти"

► Фондът "Зенит имоти" АДСИЦ излезе на печалба през миналата година, показва отчетът на дружеството, публикуван на БФБ. Положителният финансов резултат на компанията е 28 хил. лв., а година по-рано беше отчетена загуба от 38 хил. лв.

Акция на геня

"Енергоремонт"

19.9

► процента се повишиха акциите на "Енергоремонт холдинг" АД само в рамките на вчерашната сесия до 11.99 лв. за акция

Световни
индекси

Азиатският бенчмарк е единственият с ръст в региона

S&P ASIA 50: 3534.77

↑ +0.17%

Испанският индекс се срина след спага

на кредитния рейтинг на държавата

IBEX 35: 10 398.30

↓ -1.53%

Италианският индекс проглеждава

тенденцията на понижение

FTSE MIB: 22 036.60

↓ -1.80%

Спаг

Злато

► Златото поевтиня рекордно за последните 7 седмици, след като силният долар накара част от инвеститорите да продават вложенията си в ценния метал. Златото с доставка през април се понижи с 1.6% до 1406 USD за тр. у.

Стока на геня

Какао

-4.62

► процента се понижиха фючърсите на какаото с доставка през май. Цената му се срина до 3364.000 USD за метричен тон

Петролът поевтиня до нивата от началото на седмицата

Спадът ще е мимолетен, ако бомбардировките над нефтени кладенци в Либия продължат

Цената на суровия петрол падна с почти 2% до 102.80 USD за барел, след като се появили слухове, че Европа ще намали покупките. В същото време Bloomberg предупреди, че ако слуховете се разсеят и продължат самолетните атаки над нефтените находища и рафинерии в Либия, временният спад може да се превърне в ново покачване над психологическата граница от 120 USD за барел.

Спокойствие

Фючърсите на суровия петрол паднаха с 2% на борсата в Ню Йорк за доставките през април. Нефтът поевтиня с 1.58 USD до 102.80 USD за барел и достигна най-ниската си точка от 3 март тази година. Договорите за априлските доставки на нефт Брент достигнаха цена от 114.50 USD за барел (1.41 USD по-ниско).

Спадът на цената на пет-

СНИМКА BLOOMBERG

рола на американската и английската борса започна веднага след като Moody's Investors Service намали кредитния рейтинг на Испания до Aa2 в началото на седмицата. Намалването на доставките на нефт в Европа неутрализират негативния

ефект от затварянето на най-голямата рафинерия в Либия. В същото време държавите членки на ОПЕК увеличиха собствената си продукция на нефт, за да компенсират намалелите доставки поради гражданската война в страната. Първа тази стъпка

предприе Саудитска Арабия, а след това към нея се присъедини и Кувейт.

Валутният фактор

Намалването на кредитния рейтинг на Испания се отрази на позицията на еврото на валутните пазари и доведе

до заздравяването на долара. Петролът и американската валута са свързани и движението на долара влияят на тези на суровината.

Очаква се Испания да похарчи 50 млрд. EUR за локалните банки, което е с 30 млрд. повече от предвидените от

правителството в началото на бюджетната година. Новината доведе до отслабване на позициите на еврото до 1.3805 USD за 1 EUR, най-ниската стойност от 2 март и загуба от 1.5%. Спрямо петте най-търгувани валути доларът напредна с 0.7%. □

Цената на медта достигна най-ниската си точка от декември

Спадът на потреблението на Китай свали цената на метала с нови 1.45%

Китай се отдръпна рязко от пазара на мед, което доведе до драстично поевтиняване на метала. Фючърсите за доставките през май поевтиняха с 2.33 цента до 4.189 USD за паунд на борсата в Ню Йорк. На борсата в Лондон цената за тримесечните доставки достигна 9.220 USD за тон.

Китай намали с 35% вноса си на метала и той достигна 235 469 метрични тона през февруари. Страната, която е най-големият консуматор на мед, определя самосиндикално нивото на търсене, което все още е с 2.44 млн. тона над предлагането, затова много търговци са принудени да продават запасите си в очакване на новата продукция. □

СНИМКА BLOOMBERG

Цена (НСА) на негистрибутивна единица клас А за 9.03.2011 г.		
Pioneer Funds u Pioneer P.F.	Pioneer Funds u Pioneer P.F.	
	USD клас	EUR клас
Pioneer Funds - Американски Фонд Пайъниър	5,97	4,29
Pioneer Funds - Акции от Средиземноморския регион и Развиваща се Европа	28,18	20,24
Pioneer Funds - Японски акции	2,82	2,02
Pioneer Funds - Акции на развиващи се пазари	11,08	7,96
Pioneer Funds - Акции Китай	12,78	9,18
Pioneer Funds - Акции от Азия без Япония	9,09	6,53
Pioneer Funds - Европейски потенциален	121,99	87,63
Pioneer Funds - Американски компании със средна капитализация	8,38	6,02
Pioneer Funds - Водещи Европейски Компании	7,17	5,15
Pioneer Funds - Глобален екологичен	219,45	157,64
Pioneer Funds - Облигации на развиващи се пазари	12,79	9,19
Pioneer Funds - Американски високодоходен	9,78	7,03
Pioneer Funds - Стратегически доход	9,37	6,73
Pioneer Funds - Европейски корпоративни облигации	9,93	7,13
Pioneer Funds - Европейски облигации	10,47	7,52
Pioneer Funds - Краткосрочен в щатски долари	6,16	4,42
Pioneer Funds - Краткосрочен в евро	8,53	6,13
Pioneer Funds - Глобален селективен	75,9	54,52
Pioneer P.F. - Евро ликвидност		51,1
Pioneer P.F. - Глобален дефанзивен 20	8,29	5,96
Pioneer P.F. - Глобален балансиран 50	69,23	49,73
Pioneer P.F. - Глобален промени		53,12
Pioneer Funds - Стоков Алфа	72,9	52,36
Pioneer Funds - Глобални Облигации Агрегатен	87,21	62,65
Pioneer Funds - Европейски акции стойност		72,83
Pioneer Funds - Американски ръст фундаментален	115,97	83,31
Pioneer Funds - Глобален гъвкав	97,48	70,02
Pioneer Funds - Абсолютна доходност мулти стратегия		54,9
Общо активи от директни продажби на Pioneer Funds u Pioneer P.F. в България (без прокупт Авангард)		€ 93 208 083

С условията за инвестиране в Pioneer Funds (Фондове "Пайъниър") и Pioneer P.F. (Пайъниър П.Ф.) можете да се запознаете във всички клонове на УНИКРЕДИТ БУЛБАНК АД или на адрес www.pioneerinvestments.cz/bg. УниКредит Булбанк АД създаде безплатната телефонна линия 0 800 14 000 (Телефонната линия е на цената на един граждански разговор, независимо откъде се обаждате.). Предишните резултати от дейността на Фонда нямат по необходимост връзка с бъдещите резултати от тази дейност. Стойността на инвестициите и доходът от тях могат да се повишат, но и понижат без гаранция за печалба и при съществуването на риск за инвеститорите да не си възстановят пълния размер на вложените от тях средства. Инвестициите във Фонда не са гарантирани от гаранционен фонд, създаден от държавата, или с друг вид гаранция.

Мексиканецът Карлос Слим остава най-богатият човек в света

Най-младият милиардер, който дебютира в класацията, е съоснователят на Facebook Дъстин Московец

Мексиканският телекомуникационен магнат Карлос Слим оглави за втора поредна година класацията на сп. „Форбс“ за най-богатите хора в света. Само за година той е спечелил 20.5 млрд. USD и състоянието му вече се оценява на 74 млрд. USD. Слим успява да увеличи богатството си през миналата година благодарение на посылното мексиканско песо и телекомуникационната компания America Movil, от която идва около 62% от богатството му.

Топ 5 на най-богатите в света

На второ място според „Форбс“ остава съоснователят на ИТ гиганта Microsoft Бил Гейтс, чието богатство е 56 млрд. USD. Около 70% от него идват от инвестиции извън Microsoft. Гейтс все повече се насочва към вложения на мексиканския фондов пазар. Освен тези 56 млрд. USD, с които участва в класацията, най-богатият допреди две години човек в света е отделил 30 млрд. USD за благотворителност чрез своята фондация Gates.

Възстановяването на фондовите пазари помогна на инвеститора Уорън Бъфет да увеличи авоарите си до 50 млрд. USD, което го постави на трето място в света по богатство. Гейтс и Бъфет са успели през миналата година да увеличат състоянието си със скромните 3 млрд. USD. Благодарение на връщането на апетита към луксозни стоки изпълнителният директор на LVMH Бернар Арно успя да се изкачи до четвъртото

място в листата на „Форбс“, след като година по-рано беше седми в света. Богатството му възлиза на 41 млрд. USD. Челната петица оформя собственикът на Oracle Лари Елисън, който притежава бизнес за 39.5 млрд. USD.

Бързо и ранно забогатяване

Основателят на социалната мрежа Facebook Марк Цукърбърг е увеличил много богатството си през миналата година - с 238%, и вече е 52-ри в света със състояние за 13.5 млрд. USD. Друг съосновател на компанията - Дъстин Московец, пък дебютира в класацията като най-младия милиардер в света. Едва на 26 години той вече притежава 2.7 млрд. USD, което му отрежда 420-о място в света.

Топ 10 на милиардерите в света

Място	Име	Богатство (млрд. USD)	Държава
1	Карлос Слим	74	Мексико
2	Бил Гейтс	56	САЩ
3	Уорън Бъфет	50	САЩ
4	Бернар Арно	41	Франция
5	Лари Елисън	39.5	САЩ
6	Лакшми Митал	31.5	Индия
7	Амансио Ортега	31	Испания
8	Айке Батиста	30	Бразилия
9	Мукеш Амбани	27	Индия
10	Кристи Уолтън и семейство	26.5	САЩ

Източник: „Форбс“

Новите в клуба на милиардерите

Броят на милиардерите в класацията на „Форбс“ тази година е нараснал със 199 души и достига 1210. Това е рекорд в историята на класацията, която американското списание изготвя за 25-и път. Повече от половината нови лица в списъка са от Бразилия, Русия, Индия и Китай. Милиардерите

от Пекин вече са 115, като най-богатият от тях е собственикът на най-голямата китайска интернет търсачка Baidu Робин Ли. Състоянието му е оценено на 9 млрд. USD. До миналата година САЩ бяха единствената страна, която имаше повече от 100 милиардери. Освен Китай сериозен конкурент на САЩ по този показател през тази година е и Русия, която участва в списъка със

101 милиардери.

Бизнесът с онлайн игри на Zynga и сайтът за колективно пазаруване Groupon също създадоха двама нови милиардери през 2010 г. Марк Пинкърс, който научи хората как да създават ферми във Facebook, и Ерик Лефкофски, който е основният инвеститор в Groupon, заеха съответно 1140-о и 782-ро място в листата.

Азиатският пример

Милиардерите от почти всички развиващи се пазари се увеличават, но с най-голяма скорост е трупането на богатство в Азиатско-Тихоокеанския регион. Тази година той може да се похвали с рекордните 322 милиардери. За сравнение година по-рано те бяха 234, а в разгара на финансовата криза през 2009 г. - само 130. По-голямата част от

4.5

▶ трлн. USD притежават милиардерите в света

1210

▶ са хората в света, чието богатство надхвърля 1 млрд. USD

СНИМКИ BLOOMBERG

новите милиардери от Азия са натрупали състоянието от закупуване на дялове в публични компании, някои от които са листвани едва в началото на 2010 г.

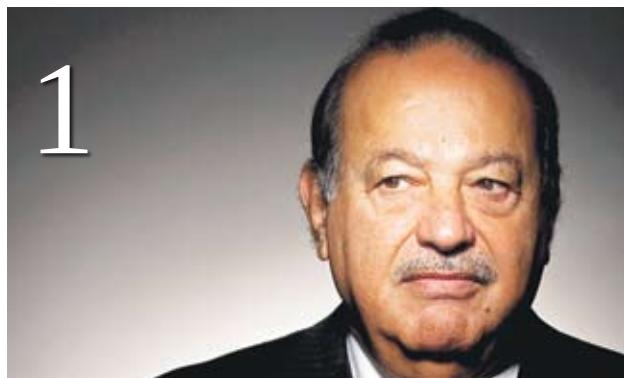
Рекордно състояние

Вторият рекорд в тазгодишното издание на класацията на „Форбс“ е общото състояние на милиардерите, което достига 4.5 трлн. USD, при 3.6 трлн. USD година по-рано. Тази сума надхвърля брутният вътрешен продукт на Германия. Най-голям дял от него е собственост на американци - 1.5 трлн. USD. От всички 1210 милиардери 648 са успели да увеличат богатството си през миналата година, а само 160 са намалили авоарите си. Останалите не са променили състоянието си.

Мария Веромирова

Топ 3

Карлос Слим

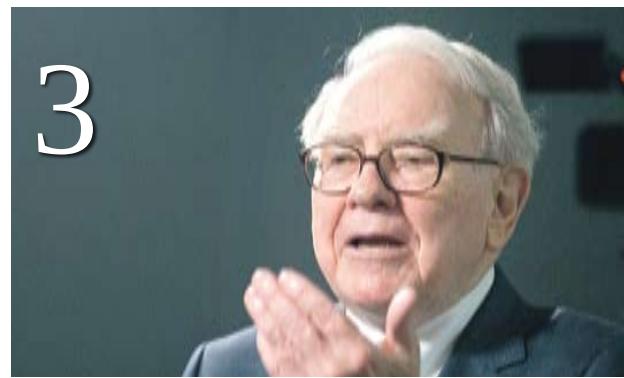
За втора поредна година телекомуникационният магнат Карлос Слим беше обявен от сп. „Форбс“ за най-богатия човек в света. Само за година той успява да натрупа 20.5 млрд. USD благодарение на отчетения 19% ръст на мексиканския фондов пазар, по-силното песо, строителния и миннодобивния му бизнес. Освен холдинга America Movil, от който идва около 62% богатството му, Слим притежава и дялове в магазините за продажби на дребно Sears and Saks и в New York Times. Наскоро мексиканецът откри новата сграда на музея си Soumaya, в който се намира колекцията му от 60 хил. картини. Музеят е безплатен за посетителите.

Бил Гейтс

Съоснователят на Microsoft Бил Гейтс, който е най-богатият човек в САЩ, за втора поредна година остава на второ място в света със състояние 56 млрд. USD. Причината да слезе от лидерското място в глобален мащаб е благотворителната му дейност. Чрез своята фондация той заделя през миналата година 30 млрд. USD за благотворителност. Около 70% от парите на Гейтс са вложени в инвестиционния фонд Cascade, който се занимава с много разнообразни дейности - от автомобили, през хедж фондове и най-големия производител на бира и безалкохолни напитки в Мексико Femsa. Останалата част от състоянието на Гейтс са инвестиции в акции на Microsoft.

Уорън Бъфет

Ключовият инвеститор в холдинга Berkshire Hathaway Уорън Бъфет увеличи с 15% богатството си през миналата година. 80-годишният Бъфет обаче продължава да търси възможности за големи сделки. Бизнесът на милиардера започва още през 1965 г., когато заедно с друг инвеститор купуват текстилната компания Berkshire Hathaway. Постепенно я превръща в холдинг с богато портфолио от 80 компании, които се занимават с много разнообразни дейности. Най-известната от тях е застраховането. Бъфет заедно с втория по богатство в света Гейтс се е заел със задачата да убеди най-богатите хора в САЩ да заделят половината от богатството си за благотворителност.

АВТОПАРИ

Peugeot 508 GT 2.2 HDi

Двигател **редови 4-цилиндров турбо**
 Работен обем **2179 куб. см**
 Мощност **204 к.с./150 kW**
 Въртящ момент **450 Нм от 2000 об/мин**
 Трансмисия **шестстепенна автоматична**
 Тегло **1540 kg**
 Ускорение **0-100 км/ч: 8.2 сек**
 Максимална скорост **234 км/ч**
 Среден разход **5.7 л/100 км**
 Емисии CO2 на км **150 g**
 Цена на тестовия автомобил **62 390 лв.**

ДВЕ ЗА ЕДНО

Peugeot 508 идва да направи промяна

Не е лесно да си нов. Нито в училище, нито в работа, нито на ски пистата. Трябва да се учиш, да търпиш подмятания, подигравки, да се доказваш постоянно, докато някой види нещо значимо у теб - евентуално. Трябва ти още силен характер и много увереност, за да те приемат "старите кучета". По подобен начин вероятно се чувства и новото Peugeot 508.

Новият флагман на французите се появява на българския пазар, за да замени не един, а два модела - 407 и 607. Не съм сигурен дали 508 може да се нарече красив или по-скоро умерен, но със сигурност прави впечатление. Толкова сме свикнали с утвърдената дизайнерска политика на френските "лъвове", че като ни отнемат супериздължените фарове и гигантската решетка, която прилича на зяпнала уста, се чувстваме странно. Мозъкът ми трябва да го приеме, това е новото Peugeot 508.

Амака

Всичко това е резултат от желанието на компанията да навлезе дълбоко в германските редици и да открадне част от клиентите на местните седани. Точно на това се дължи поконсервативният дизайн както на външността, така и на интериора. Да, може би Peugeot губи част от

своя чар, но отваря нова страница в своята 200-годишна история. Част от смелостта на война се дължи на признането на качествата на неговия противник, нали?

Peugeot 508 е алтернативно. То предлага комфорт, възможност да избягате от клишетата, но по един комбинативен начин. За разлика от Citroen С6, който крещи "Аз съм Citroen и ми харесва да бъда извратен!", Peugeot 508 говори на по-нисък тон, то разполага с умерен, но силен характер, който не напомня на всяка цена за държавата, от която произлиза. В него няма да откриете бонбонестото качване, с което свързвахме френските автомобили, нито изключително меките плюшени седалки, нито таблото с предизвикателни женски форми. Peugeot 508 е студено по класически бизнес начин, излъчвайки уважение и доверие. Със сигурност няма да ви се иска да седите дълго отзад, защото отпред има скосен в долната си част волан, изчистено от контролери табло, класически уреди, и ако сте се отпуснали при покупката - централен head-up дисплей, който изобразява директно пред вас най-важната информация.

Топ

Всъщност най-забавно е на борда на

изпълнението GT, което е оборудвано с най-мощния 2.2-литров турбодизелов агрегат с мощност 204 кс. Той приближава най-много 508 до динамиката, която изискват германските аутобани. Шестстепенната автоматична скоростна кутия се грижи добре за разпределението на въртящия момент, а в режим "Sport" задържа оборотите доста високо в работния диапазон, позволявайки ви да си "поиграете" със завоите. Не се чудете защо възприятията ви са изострени. Най-вероятно за това е виновно по-твърдото окачване, което осигурява допълнителна стабилност при непредвидено странично ускорение.

Peugeot 508 е новият в класа, но сякаш е бил сред нас през цялото време. При него няма изненади, защото той следва утъпканата с години пътека, изразяваща се в неподправена практичност, комфорт и делова осанка. 508 обича да преписва, но пречупва информацията през собствените си идеи. Той е достатъчно прозорлив, за да почерпи опит, но да го използва по свой начин. "Да имитираш другите е неизбежно. Позорното е да имитираш себе си", както е казал самият Пабло Пикасо.

Драгомир Попов

Екология

Обширният интериор на 508 SW може да бъде допълнен със стъклен панорамен покрив с площ 1.62 кв.м. Той е окомплектован с електроуправляема щора с 5 предварително зададени положения. Комби версията ще е в продажби по-късно през тази година.

Екология

Багажникът е с обем 545 л. При сгъването на седалките числото нараства до 1581 л, при което се образува равен под. Има и тунел за ски и дълги предмети.

WEEKEND

Испански хамон или италианско прошуто

Най-скъпата и ароматна шунка „бейота” се получава от свине, хранени с жълъди

Теогора Мусева
teodora.museva@pari.bg

Ако има нещо, по което романските народи са луди, това е шунката. В менюто на всеки испански ресторант ще намерите „хамон”, в Мадрид има музей на деликатесната шунка, а в известния филм на испанския режисьор Бигас Луна „Хамон, хамон” героите съперници се пребиват със свински крака. С този филм започва кариерата си Пенелопе Крус в партньорство с Хавиер Бардем. А кариерата на хамона, както и на италианското прошуто или френския жамбон, е започнала през епохата на великите географски открития - пушено месо,

сухари и стабилизирано вино са могли да изтраят в трюмовете на корабите с месеци.

Днес Испания е световен шампион по производство и консумация на шунка. Един испанец изяжда за година средно 4 кг от нея.

На второ място се нарежда Италия с нейните санданиелски, пармски, аостки и по-рядкото, но не по-малко вкусно тосканско глиганско прошуто ди чингиале.

Свинете пасат по планински пасища, при което на един хектар се падат не повече от петнадесет животни, а от средата на октомври до средата на февруари ги хранят с жълъди. Готовият бут се опушва година-две в мазето и накрая се провявя за годност, като се пробоща с тънка игла от конска кост - оценява се ароматът.

Прошуто ди Парма

Най-известният сорт прошуто ди Парма се произвежда в Емилия-Романя. Особения си аромат дължи на специалните треви, с които се опушва.

Свинята се заколва няколко месеца от живота ѝ, отстранява се излишната мазнина, а след това във всеки бут ръчно се втрива морска

сол. Процедурата прилича на масажирене.

През следващите два месеца бутът се „масажира”, мие и обръща, а накрая се оставя да изсъхне за една година. Тогава се поставя клеймо, което представлява короната на пармските херцози.

Италианска шунка

По нищо не отстъпва на испанската, дори разнообразието в сортовете е още по-голямо. В сравнение с испанската тя е значително по-мека и влажна. Вярно, италианските продукти се отличават не толкова по породата свине, от които се правят, колкото по регионалните си производствени секрети.

Жамбон

Във Франция различни видове шунка може да намерите във всяко бистро. Трудно е да се повярва, че някога това е било изключителна привилегия на кралския двор. Правели са ги от дивеч, отстрелян в собствените гори на Негово величество. Употребата на солено мечешко, шпиковани и изсушени

свински и глигански бутове дълго време е била регламентирана чрез специални кралски укази.

Днес сурово пушената жамбон кръю е най-знаменитата френска шунка. Произвежда се от черни гасконски свине. След няколко натривания с едра сол потопяват бута в оцет, ароматизиран с треви,

след което го окачват да се суши на сухо и проветриво място.

Консумацията

По цял свят шунката се консумира по един и същ начин - тънко нарязаните късове се поднасят с листа от зелена салата и сирене или варено яйце, кълцан лук, дори портокали. И естествено - с диня. Онези, на които вече всичко им е писнало, съветваме да пробват със смокиня. В Италия това си е традиция.

Когато купувате шунка за вкъщи, задължително вземете целия бут. Обвива се с фолио и се реже само от едната страна, която се обгръща отново с фолиото. Под него шунката продължава да старее, а на мястото на разреза се образува белезникаво покритие, което при по-нататъшната употреба е по-добре да се изстъргва.

Шунката трябва да се реже паралелно на костта. И естествено, в никакъв случай на сухо, без да си овлажниш гърлото. С испанския хамон се пие по традиция червена риоха. Пармската шунка разцъфва с искрящото ламбруско. На гурманите, които не са забили апетита си по приключения, препоръчваме т.нар. Vin Doux Naturel - натурално сладко вино от Русийон. Ако не искате да си усложнявате живота, яжте шунката с шампанско и няма да съжалявате по никакъв начин.

Испански хамон

По-сух и по-твърд от италианските шунки, затова, преди да се поднесе, се намазва със зехтин. Някога всички подобни испански продукти са се наричали серано. Сега това име носи само шунката, изготвена от бяло свинско, изсушено по естествен начин.

► **Серано и иберико**
Основната разлика между хамон серано и хамон иберико е в породата на прасетата. На външен вид разликата се забелязва единствено по цвета на копитата. При серано те са бели, а при иберико - черни. Затова и свинете, както и шунката, която се прави от тях, се наричат рата

пегро (черно копито). Към наименованието на хамон иберико винаги се прибавя и допълнението „бейота“ или „ресево“, в зависимост от това с какво са се хранили малките прасенца. Най-скъпата и ароматна шунка „бейота“ се получава от свине, хранени с жълди. Цената ѝ достига 1000 EUR за 8-килограмов бут.

АДВЪРТАЙЗИНГ

ОПТИМУМ

Винаги има нещо НОВО, което да Ви предложим!

Външна Реклама

позиции в градовете и по републиканската пътна мрежа

Широкоформатен печат

дизитален и офсетов - високо качество на изгодни цени

Брандиране

на собствени превозни средства и витрини

Транспортна Реклама

в цялата страна, цялостно или частично брандиране на автобуси, тролейбуси, маршрутни таксита и др.

Светещи и несветещи Рекламни конструкции и Обемни букви

Банер Стойки

разнообразие от видове и размери за презентации, изложения и търговска дейност

Медийна Реклама

София, ул. Буная № 38, ет. 1, ап. 2, тел.: 02/ 846 80 51

Учене на езици чрез музика и сън

Някои нестандартни, но ефективни методи за изучаване на чужди езици

Случвало ли ви се е да чуете песен по радиото, която не сте чували от години, и да се изненадате, че знаете думите и ги разбирате? Музиката и запомнящите се припеви може да се запечатат в съзнанието ни в продължение на години, докато таблиците с глаголи и падежи избледняват в паметта.

Така че, ако се опитвате да научите нов език, оставете списъците с думи засега и включете радиото! Учебниците по граматика ще ви потрябват по-късно, а може и въобще да не ви потрябват. Засега просто се отпуснете и усетете ритъма на езика. Трябва първо да видите гората, преди да забележите отделните дървета, що се отнася за ученето на езици. Ако се вслушате в медитативния език, те ще ви

въведат във фонетичната и граматичната му структура. Първо слушайте. После говорете. И най-важното: забавлявайте се. Радвайте се на учебния процес и ще научите много повече.

Песни и танци

Един от най-нестандартните начини за учене на език е чрез песен. Но как всъщност песента може да помогне за бързото и лесно усвояване на езика? Учените са установили, че в човешкия мозък има различни области за възприемането на речта и музиката. Центърът за музика се намира в лявото, креативното полукълбо, поради което работи по-бързо и запомня по-добре от речевия център, намиращ се вдясно. Ето защо песните, които обединяват дейността на

двете полукълба, се запомнят по-добре и азбуката е лесно да се изпее, отколкото да се произнесе.

Академическото изучаване на чужд език чрез песни предполага следващата последователност: взима се правилният текст на песента, анализират се синтаксисът и граматиката на всяка строфа, проверява се в речника значението на всяка непозната дума и накрая се преминава към анализа на проблематиката на лириците.

Помогни си сам

Съществува и друг по-креативен начин. Ученият трябва сам по слух да запише поезията или да запълни пропуснатите думи в зададените за упражнение стихове. Този метод изисква

многократно прослушване на отделните части на песента, в резултат на което се подобрява възприемането на чуждата реч и нейната „музика“. Най-просто това се осъществява, като се заменят всички празнини на речта с една от частите й - всички съществителни или всички глаголи, членове или прилагателни. В края на упражнението винаги трябва да се обсъди основното послание, заложено в произведението.

Телевизия за домашно. Съвсем сериозно!

Да кажем, че учите немски. Намерете някой германски кабелен канал и започнете да гледате новините. Дори и без да знаете думите, ще можете да разберете за какво става дума в повечето репортажи. Образите и кадрите от събитията ще ви информират за какво говорят водещите. Заслушайте се как говорят и какви думи използват, за да опишат образите на екрана.

Дори и да не гледате телевизия през цялото време, може да си пуснете чуждия канал като фон. Мислете

за телевизора като за тиха музика, която чувате в някое кафене. Въпреки че не заема голяма част от съзнанието ви, мозъкът ви все пак обработва и се адаптира към потока на езика.

Гледайте филми в оригинал със субтитри

Не гледайте чуждестранни филми, дублирани на родния ви език. Да гледаш дублирани филми е основен грях, когато изучаваш език. Така се губи голяма част от културното преживяване.

В скандинавските страни английският се говори почти като роден, защото повечето телевизии излъчват английските филми и предавания със субтитри. Когато гледаш филм със субтитри, умът несъзнателно свързва изговорените думи с превода в субтитрите и така езикът се учи неусетно. Пуснете света в дома си, като гледате оригиналните версии на филмите, и слушайте как хората говорят в реалния живот.

Paguo

Когато си пуснете радиостанция на чужд език,

първоначално ви се струва, че ви залива вълна от звуци и неразличими думи. С течение на времето ще започнете да чувате повтарящи се познати думи и ще се научите да ги различавате. Педагозите наричат това „придобита компетентност“. Можете и да слушате активно, като седнете и си записвате или просто си затворите очите и слушате, без да се опитвате да разберете.

Насън

Освен ученето чрез песни има още един още по-странен и необичаен начин за учене на език - чрез сън. Няма как да пропуснем този метод, придобил почти митологичен статут. Ученето насън е приятен, но не съвсем пасивен метод. За съжаление не може да си сложите слушалките на заспиване, да си пуснете диск на испански и на сутринта да се събудите, говорейки гладко испански. Около 50% от дневната ни реч е съставена от около 100 често срещани думи. Всъщност по-голямата част от ежедневните ни разговори се състоят

от не повече от 1000 думи. Ако научите най-често използваните 1000 думи в който и да е език, ще имате солидна основа, върху която можете да градите.

Можете да намерите аудиофайлове с най-често използваните думи във всеки език в интернет. Можете да използвате тези файлове по собствена преценка, за да си създадете езиков режим на съня.

Най-удобно е да намерите аудиофайл със списък от изписани думи, които да си принтирате. Учете по 100 думи на сесия. Преди да заспите, си отделете няколко минути, за да изслушате думите и да ги повторите на глас. След това се пригответе за сън и сложете слушалките. Нагласете звука, така че да не обезпокоява съня ви.

На сутринта прегледайте отново списъка набързо. Ще установите, че процесът на изучаване е много по-бърз от обикновено.

Новатори

За методи, които позволяват бързото усвояване на езици, някои лингвисти са се замисляли още през 70-те години. Вдъхновител на разработките по усвояване на нови методи е българският психотерапевт Георги Лозанов. Той показва как с помощта на система от психологически методи - внушение, привличане на вниманието и т.н. - е напълно възможно да се научи английски за 24 дни. След изтичането на този срок учениците на Лозанов наистина са започвали да говорят и четат на английски прилично. Уроците му се превръщали в увлекателни театрални спектакли. Разликата от традиционните методи е в това, че

учителят се отнася към своите ученици като към приятели и партньори.

Сугестивният метод предполага активиране на резервните възможности на човека и преди всичко на неговата памет на базата на специално подготвени занятия, при които информацията се възприема на подсъзнателно ниво. Ситуативно разработеният езиков материал на определени теми и техният превод на родния език се четат гласно с музикален съпровод. На учещите се предоставя не текст, а аудиоапаратура. По такъв начин запомнянето на думите и структурата се осъществява с лекота и по волята на ученика. Обучението протича в максимално комфортна обстановка, в състояние на пълно отпускане. По-нататъшната обработка на усвоения по този начин материал, целяща употребата му в свободно, вербално общуване, също се осъществява в неофициална, комфортна атмосфера. На грешките не се набляга, тъй като основната цел е разкрепостеното общуване на

чуждестранен език. Участниците могат да играят дори роли, по подобие на сценични етюди, което позволява да се задейства творческият им потенциал и създава допълнителна мотивация.

Слушайте

Ученето на нов език значи, че трябва да промените интонацията и ритъма на речта си. Да говориш чужд език е все едно да танкуваш ча-ча под звуците на валс, защото още използвате ритъма на собствения си език. Поемете звука на езика чрез слушане на ново музикално парче. Дори и да сте пълен начинаещ и да не знаете нито дума, пак може да научите нещо, слушайте.

Заслушайте се в говора на хората. Дали казват телефонен номер, или съобщават колко градуса са навън? Ядосани ли са? Или радостни? Понякога трябва да изключите мозъка си и желанието си да интерпретирате и анализирате. Слушайте изречените думи и интуицията си.

Теогора Мусева

Борсови игри

Пет виртуални алтернативи на "Фермата" и Mafia Wars

► За мнозина борсовите игри са единственият начин да придобият акции на компании като Apple или Microsoft и да видят реално каква е разликата между инвестиция от 1000 и 1 млн. USD

Процесът грешка - анализ - поправка води до усвояването на всеки тип ново познание. Но когато става въпрос за инвестирането на лични финанси на фондовите борси по света, допускането на типичните за всеки начинаещ грешки може да му струва скъпо. За да търгуваш на борсите, трябва не само солидни финансови познания, но и значителен опит.

За да не губите реални пари, докато се учите как се търгува на борсите, можете да започнете със „сухи тренировки“. Освен предлаганите от борсовите посредници платформи за търговия, които 100% копират реалната покупка или продажбата на акции и облигации, но във виртуални пари, вече има и виртуални борсови игри.

YOUNG MONEY

youngmoney.com/stock-market-game/
Борсовата игра на списание Young Money е лесна за изучаване и доста олекотена от функции, но в същото време е реалистична, което е труден за постигане баланс. Реализмът си проличава още при комисионата, която се плаща при всяка сключена сделка. При тази игра трябва стриктно да се спазват часовете на борсовата търговия и правилата за инвестиране. За

разлика от повечето подобни игри сделките се сключват на реални цени, тъй като съвършите на играта са свързани с информационните системи на най-големите борси в Токио, Ню Йорк и Лондон. Обучителната част е представена чрез помощни икони за всички ключови термини. Интерфейсът е изключително интуитивен и пълен с подсказки.

На сайта освен това се провежда месечен турнир и този, който е спечелил най-много от търговията на борсите, получава награда от 100 USD (съвсем реални). Самите играчи също могат да си организират състезания помежду си, сами да определят наградния фонд и условията за печалба или да се включват в съревнования с други потребители. Като цяло Young Money е много добро място за „сухи тренировки“ и научаване на базовите правила, преди да започнете да инвестирате половината си заплата във фючърси на памука например.

FANTASY EARNINGS

marketwatch.com/game/fet
MarketWatch представят играта си под формата на промощия на услугите на сайта. В рамките на четири седмици всеки може да премери уменията си в трейдинга с останалите потребители на

сайта, като този, сключил най-изгодните сделки и за най-голяма сума, получава iPad. До края на конкурса остават 2 седмици.

За да влезете в играта на MW, трябва да изберете компанията, с които ще търгувате преди началото на седмицата. Всички акции, които сте избрали да закупите, влизат в портфейла ви с „отварянето“ на борсата в Токио в понеделник и се продават автоматично до края на седмицата. Играта изисква по-пасивно отношение от страна на потребителите и дава възможност да тествате уменията си дали сте добри в прогнозите. При тази игра начинаещият трейдър може да инвестира в 20 акции на различни компании. Най-силната черта на играта е елементът на шанс, който поставя както професионалните, така и начинаещите трейдъри на равен старт.

HowTheMarketWorks

howthemarketworks.com
Играта е разработена от създателите на една от първите борсови онлайн игри - Wall Street Survivor. Промощира се като чудесна среда, в която инвеститорите безболезнено могат да експериментират и да трупат опит с нетипично за тях портфолио, като започват със стартов капитал от 100 000 USD. Освен че пред-

ставя информация в реално време за борсовите индекси и цената на акциите, играта дава възможност за търговия с форекс портфейли, както и инвестиция във взаимни фондове. Ако играчът се чувства уверен в уменията си, може да включи т.нар. „realistic mode“ режим, който вдига драстично комплексността на играта.

По всяко време играчът може да разполага с до три борсови и три форекс портфейла на акаунт. За всеки портфейл може да се определи начална стойност на инвестицията, която е в границите от 100 до 500 000 USD, както и каква виртуална комисиона да се удържа при всяка сделка.

Всеки месец се провеждат състезания между потребителите, в които се участва с 25 000 виртуални USD. При тези съревнования между кандидат-трейдърите често има определени условия, като ограничения да се търгуват само акции или само фючърси. Опцията потребителите сами да организират подобни борсови състезания се използва като учебна практика в някои бизнес колежи по света.

UPDOWN

updown.com
UpDown подобно на Young Money е изключително добра игра за новаци. В нея е

пълно с помощни икони, които обясняват принципите, терминологията и динамиката на борсовата търговия. За разлика от Young Money обаче UpDown разполага със собствена борсова енциклопедия, в която са покрити абсолютно всички теми, които биха заинтересовали дори трейдър ветераните.

UpDown е силно ориентирана към формиране и разрастване на онлайн общество около себе си. Постоянно се ъпдейтва класация на най-купуваните и най-продаваните акции, поддържа се възможността за създаване на стратегически партньорства между играчите, както и постоянен мониторинг на най-големите „инвестиционни акули“ в сайта. Подобно и на другите игри сайтът поддържа месечен конкурс, в който най-добрите трейдъри са награждани с реални суми.

WALL STREET SURVIVOR

wallstreetsurvivor.com
В Wall Street Survivor се стартира с виртуална инвестиция от 100 000 USD. След кратка приветствена анимация (на борсовия гуру Марк Брукшайър) пред играча се излива огромно количество информация, която да му помогне в избора за стартова сделка. Сайтът разполага с впечатля-

ващо количество анализи и описателни статии за борсовата търговия, разделени на три нива - начинаещи, средни и напреднали. Започва се с Investing 101, а ако нещо не ви е станало ясно, можете да откриете отговори на въпросите си във форума на играта. На разположение на играча дори има серия от портфейли с предварително оформена структура, които да спестят дилемата дали първите инвестиции да идат в посока горива или тежки метали.

Въпрос на принципи

Независимо коя виртуална борсова игра ще изберете, важно е преди това да сте наясно каква е инвестиционната ви стратегия. Една от най-често срещаните грешки при новоизлюпените борсови търговци е именно липсата на такава стратегия. Малцина са тези, които още от самото начало знаят, че трябва да си набележат цел, която да следват, и в случай на борсови сътресения да не излизат от предварително начертаната стратегия. Ако загубят голяма сума пари, много често начинаещите трейдъри са склонни да инвестират бързо и рисковно с цел да си възвърнат загубеното. В повечето случаи обаче тази приобщаност им носи само по-големи загуби.

Георги Панайотов